

01/06

Uitspraak op het beroep van [appellant].

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 10 januari 2006, bij het generale college ingekomen op 10 januari 2006, heeft [appellant] beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland (hierna: het regionale college), verzonden op 12 december 2005, voorzover daarbij het door hem gemaakte bezwaar gericht tegen het standpunt van de wijkkerkenraad van de hervormde kerk [...] (hierna: wijkkerkenraad), ingenomen op haar vergadering van 12 september 2005, om de heer B. (hierna: B.) als lid van de werkgroep pastoraat te handhaven, ongegrond is verklaard.
- 1.2 [Appellant] heeft bij brief van 12 januari 2006, door het generale college op 13 januari 2006 ontvangen, nog een aantal wijzigingen in het beroepschrift aangebracht.
- 1.3 De wijkkerkenraad heeft bij ongedateerde brief, door het generale college op 23 maart 2006 ontvangen, bericht als reactie op het beroepschrift van [appellant] te verwijzen naar de door de wijkkerkenraad bij het regionale college ingediende brief van 26 oktober 2005.
- 1.4 Partijen hebben niet verzocht om te worden gehoord en het generale college heeft evenmin ambtshalve aanleiding gezien om een hoorzitting te bepalen.

2. Het oorspronkelijke bezwaar en de bestreden uitspraak

- 2.1 [Appellant] heeft bij brief van 15 september 2005 bezwaar gemaakt tegen het standpunt van de wijkkerkenraad ingenomen op de vergadering van 12 september 2005 om B. als lid te handhaven van de werkgroep pastoraat te [...]. [Appellant] heeft daarbij ondermeer gesteld dat B. als pastoraal bezoeker geen deel kan uitmaken van de werkgroep pastoraat, omdat deze werkgroep moet worden aangemerkt als een taakgroep in de zin van Ord. 4-10-1 en een lid van een taakgroep minimaal gemeentelid in de zin van Ord. 2-2 dient te zijn. Nu B. geen gemeentelid is, kan hij in de visie van [appellant] geen deel uitmaken van de werkgroep pastoraat.
- 2.2 Het regionale college heeft overwogen, dat geen sprake is van een taakgroep in de zin van Ord. 4-10-1, omdat onweersproken vast is komen te staan dat er bij de werkgroep pastoraat geen sprake is van delegatie van bevoegdheid, zodat het vrijstond in de werkgroep anderen dan gemeenteleden op te nemen.

3. Beoordeling

- 3.1 Het generale college zal eerst dienen te beoordelen of het op 12 september 2005 door de wijkkerkenraad ingenomen standpunt, dat B. lid kan blijven van de ingestelde pastorale werkgroep, een besluit is waartegen zelfstandig bezwaar c.q. beroep openstond.
- 3.2 Het generale college is van oordeel dat dit niet het geval is.
- 3.3 Het generale college maakt uit de in het geding gebrachte stukken op, dat de wijkkerkenraad in de vergadering van 9 mei 2005, waarbij ook [appellant] aanwezig was, heeft besloten in te stemmen met een nieuwe opzet van het pastoraat overeenkomstig de folder getiteld: "Een nieuwe kijk op pastoraal bezoekwerk vanuit het kerkelijk centrum [...]". Dit besluit hield mede in dat pastoraal bezoekers mee zouden gaan vergaderen met de predikant en ouderlingen en – volgens de tekst van dezelfde folder – betrokken zouden zijn bij het maken van beleid.
- 3.4 B., die in de hervormde gemeente [...] al sinds 1994 functioneerde als ouderling en vervolgens als pastoraal bezoeker, maakte dus sinds 9 mei 2005 in die hoedanigheid deel uit van de werkgroep pastoraat.
- 3.5 [Appellant] heeft naar aanleiding van de vergadering van de werkgroep pastoraat van 6 juni 2005, waarbij zowel B. als hijzelf aanwezig waren, bij brief van 11 juni 2005 aan B. – zakelijk weergegeven – bericht, dat het naar zijn mening kerkordelijk niet juist was dat B. als lidmaat van de gereformeerde kerk [...] deel uitmaakte van de werkgroep pastoraat van de hervormde gemeente [...].
- 3.6 Op 12 september 2005 heeft de wijkkerkenraad naar aanleiding van het door de predikant ingebrachte agendapunt kenbaar gemaakt, dat B. als pastoraal bezoeker de vergaderingen van de werkgroep pastoraat mocht blijven bezoeken. [Appellant] heeft ter vergadering zijn standpunt, dat dit in strijd is met de kerkorde, gehandhaafd.
- 3.7 Het generale college stelt vast, dat de wijkkerkenraad in de vergadering van 12 september 2005 niet meer gedaan heeft dan uit te spreken, dat B. de vergaderingen van de werkgroep pastoraat mocht blijven bezoeken, hetgeen niet aangemerkt kan worden als een besluit, waartegen [appellant] in bezwaar kon komen.
- 3.8 Uit het besluit van de wijkkerkenraad van 9 mei 2005 vloeide direct voort, dat B. als pastoraal bezoeker deel mocht nemen aan vergaderingen met predikant en ouderlingen, zodat [appellant], gelet op de bij hem levende grieven, tijdig van dit besluit in bezwaar had moeten

komen en niet pas bij bezwaarschrift van 15 september 2005. [Appellant] was aanwezig bij de vergadering van 9 mei 2005, zodat hij uit dien hoofde bekend was met het toen genomen besluit.

3.9 Op grond van vorenstaande dient de uitspraak van het regionale college, verzonden op 12 december 2005, te worden vernietigd en [appellant] in zijn bezwaar niet-ontvankelijk te worden verklaard.

4. Beslissing

4.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- vernietigt de beslissing van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland, verzonden op 12 december 2005;
- verklaart [appellant] in zijn bezwaar niet-ontvankelijk;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak – voorzover het generale college betreffende – komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 29 juni 2006 door

mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweij.

02/06

Uitspraak op het bezwaarschrift d.d. 15 december 2005 van de kerkenraad van de gereformeerde kerk te [...] [bezwaarde]

1. De procedure.

- 1.1 Op 17 januari 2006 is bij het generale college binnen gekomen een bezwaarschrift van de kerkenraad van de gereformeerde kerk te [...] (hierna: de kerkenraad), gedateerd 15 december 2005 en gericht tegen het besluit "om de overgangsregeling m.b.t. de kostenverschillen drie jaar uit te stellen" (hierna: het besluit).
- 1.2 Het bezwaarschrift was aan de Beleidscommissie Predikanten gericht, waar het op 28 december 2005 is binnengekomen; de Beleidscommissie heeft het bij brief van 6 januari 2006 doorgezonden naar de Kleine Synode.
- 1.3 De Kleine Synode heeft het bezwaarschrift bij brief van 17 januari 2006 doorgezonden naar het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college).
- 1.4 Bij brieven van 26 januari 2006 heeft het generale college de kerkenraad verzocht om toezending van een afschrift van het bestreden besluit en de Kleine Synode in de gelegenheid gesteld binnen een maand op het bezwaarschrift te reageren. Bij brief van 21 februari 2006 heeft het generale college de aan de Kleine Synode gestelde termijn van een maand verlengd tot 24 maart 2006; bij brief van 24 maart 2006 is deze nogmaals verlengd tot 24 april 2006.
- 1.5 De Kleine Synode heeft door middel van het moderamen van de generale synode (hierna: het moderamen GS) bij brief van 20 april 2006 op het bezwaarschrift gereageerd.
- 1.6 Bij brief van 22 mei 2006 heeft het generale college de kerkenraad opnieuw verzocht om toezending van een afschrift van het bestreden besluit, hetwelk het generale college op 4 juli 2006 ontving.
- 1.7 Het generale college heeft de kerkenraad bij brief van 14 september 2006 verzocht de redenen voor termijnoverschrijding aan te geven, teneinde de verschoonbaarheid daarvan te kunnen beoordelen.
- 1.8 Bij brief van 26 september 2006 heeft de kerkenraad daarop geantwoord.

2. Samenvatting van het bezwaar en de reactie daarop

- 2.1 De kerkenraad voert aan dat de twee overgangsregelingen waarmee hij te maken kreeg nagenoeg kostendekkend zouden zijn; de regeling met betrekking tot predikanten zou een kostenvermindering mee brengen, de regeling met betrekking tot quotum en solidariteitskas een kostenverhoging. Nu echter besloten is de kostenvermindering voor de predikanten uit te stellen en de kerkenraad geen bericht heeft ontvangen dat voor de overgangsregeling 'quotum en solidariteitskas' op geen verhoging behoeft te worden gerekend, wordt in de ogen van de kerkenraad een eenzijdig beroep gedaan op zijn solidariteit.
- 2.2 Het moderamen GS wijst er in zijn brief van 20 april 2006 in de eerste plaats op dat de colleges van kerkrentmeesters en de predikanten voor gewone werkzaamheden bij brief van 7 november 2005 zijn geïnformeerd over het besluit dat de Kleine Synode op 14 oktober 2005 heeft genomen. Als het bezwaarschrift deze brief betreft, komt de vraag bij het moderamen GS op of wel gesteld kan worden dat voldaan is aan het bepaalde in ordinantie 12-3-4. Inhoudelijk komt de reactie van het moderamen GS er – kort samengevat – op neer dat het door een studiecommissie uitgebrachte advies om de overgangsmaatregel te vertragen is overgenomen omdat de Kleine Synode verwacht op deze wijze voor veel gemeenten de grootste zorg voor de komende jaren te hebben weggenomen, gelet op het feit dat veel gemeenten te kennen hebben gegeven op termijn onoverkomelijke moeilijkheden te verwachten met de nieuwe traktementsregeling. Tussen de quotisatieregeling en de rechtspositieregeling voor predikanten is geen relatie, aldus het moderamen GS.

3. Beoordeling.

- 3.1 In de aanhef van de brief van 15 december 2005 geeft de kerkenraad aan dat die brief betreft "uw brief van 7 december 2005 inzake traktementen en pensioenen in 2006.". Nadat het generale college een afschrift van het bestreden besluit had ontvangen, heeft het college geconstateerd dat het moderamen GS in zijn veronderstelling dat het bezwaar de brief van 7 november 2005 betreft, moet worden gevolgd.
- 3.2 Het besluit is genomen in de vergadering van de Kleine Synode op 14 oktober 2005. Door de Beleidscommissie Predikanten zijn bij brief van 7 november 2005 de colleges van kerkrentmeesters en de predikanten voor gewone werkzaamheden hierover geïnformeerd.
- 3.3 Krachtens het bepaalde in ordinantie 12-3-4 dienen bezwaren te worden ingediend binnen dertig dagen na de dag waarop de beslissing werd verzonden of na de dag waarop daarvan redelijkerwijs kennis kon worden genomen.

- 3.4 Het generale college hanteert 28 december 2005 (de datum waarop het bezwaarschrift bij de Beleidscommissie Predikanten is binnengekomen) als datum van ontvangst. Niettemin is de termijn waarbinnen bezwaar had moeten worden ingediend ruimschoots overschreden, nu het besluit reeds bij brief van 7 november 2005 bekend is gemaakt. Aan de voorgeschreven termijn waarbinnen bezwaar kan worden ingediend, dient in verband met de rechtszekerheid strikt de hand worden gehouden.
- 3.5 De kerkenraad heeft voor de termijnoverschrijding geen rechtsvaardigingsgronden aangevoerd. Een verblijf in het buitenland van de penningmeester en de daarop volgende procedure zoals beschreven in de brief van de kerkenraad van 26 september 2006 leveren geen verschoonbare termijnoverschrijding op. Zowel het college van kerkrentmeesters als het moderamen van de kerkenraad waren bevoegd om bezwaar in te dienen; beide zijn immers kerkelijk lichaam als bedoeld in ordinantie 12-3-1. Het argument dat tussen de vergaderdata van het college van kerkrentmeesters, het moderamen en de kerkenraad soms vele weken zit acht het generale college evenmin een verschoonbare reden. Volgens vaste jurisprudentie is het mogelijk een bezwaarschrift in te dienen binnen de kerkordelijke termijn en uitstel te vragen voor de motivering daarvan.
- 3.6 Op grond van het bovenstaande moet de kerkenraad wegens termijnoverschrijding niet-ontvankelijk worden verklaard in zijn bezwaar. Derhalve komt het generale college aan een inhoudelijke beoordeling van het bezwaar niet toe.

4. Beslissing.

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart de kerkenraad van de gereformeerde kerk te [...] niet-ontvankelijk in zijn bezwaar;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gedaan op 22 januari 2007

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindewei, dhr J.B.W. van Vark R.A..

03/06

Uitspraak op het beroepschrift van [...] [appellant]1. De procedure

1.1 Het generale college heeft kennisgenomen van

- de brief van 24 februari 2006, ingekomen op 27 februari 2006, van [appellant];
- de brief van de algemene kerkenraad hervormde gemeente [...] (hierna: de AK) van 23 maart 2006, ingekomen op 27 maart 2006, inhoudend de reactie op het beroepschrift;
- de brief van 10 april 2006, ingekomen op 12 april 2006, van [appellant];
- de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland van 27 januari 2006, alsmede de op de zaak betrekking hebbende stukken die het regionale college ter beschikking stonden.

1.2 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft geen aanleiding gevonden hiertoe ambtshalve over te gaan.

2. Ontvankelijkheid van het beroep

2.1 Het beroepschrift is tijdig ingediend; derhalve is [appellant] ontvankelijk in zijn beroep.

3. Het oorspronkelijke bezwaar en de bestreden uitspraak

3.1 [Appellant] heeft bij brief van 23 augustus 2005 bezwaar gemaakt tegen de hem op 8 juni 2005 meegedeelde beslissing van de AK om zijn aanstelling als bijzonder kerkrentmeester bij de AK niet voort te zetten.

3.2 Het regionale college heeft [appellant] niet-ontvankelijk verklaard omdat [appellant] reeds op 8 juni 2005 in een persoonlijk onderhoud van de – op 26 mei 2005 genomen – beslissing van de AK op de hoogte is gesteld. Aangezien het bezwaarschrift werd ingediend op of na 23 augustus 2005 moet het er daarom voor worden gehouden dat de in ordinantie 12-3-4 gestelde termijn van dertig dagen is overschreden, aldus het regionale college. Redenen waarom de termijnoverschrijding verschoonbaar zou zijn heeft [appellant] niet gesteld, noch is het regionale college daarvan anderszins gebleken.

4. De beoordeling

4.1 Krachtens het bepaalde in ordinantie 12-3-4 dienen bezwaren te worden ingediend binnen dertig dagen na de dag waarop de beslissing werd verzonden of na de dag waarop daarvan redelijkerwijs kennis kon worden genomen.

4.2 Nu vaststaat dat [appellant] reeds op 8 juni 2005 kennis droeg van de beslissing van de AK, maar eerst op 23 augustus 2005 bezwaar daartegen heeft ingediend, dient de uitspraak van het regionale college dat hij niet-ontvankelijk is in zijn bezwaar te worden bevestigd. Aan de voorgeschreven termijn dient in verband met de rechtszekerheid strikt de hand te worden gehouden. Dat [appellant], zoals hij stelt, de delegatie van de AK op 8 juni 2005 heeft meegedeeld over het bij die gelegenheid tevens gedane voorstel hem tot ouderling-kerkrentmeester in de [...] wijkgemeente aan te stellen op dat moment geen beslissing te kunnen nemen, levert geen verschoonbare termijnoverschrijding op. Het is immers mogelijk een bezwaarschrift in te dienen binnen de termijn en uitstel te vragen voor de motivering daarvan. Evenmin levert de stelling dat [appellant] geen brief heeft gekregen over de beëindiging van zijn lidmaatschap van het college van kerkrentmeesters een verschoonbare termijnoverschrijding op, nu blijkt dat hem dat in genoemd gesprek van 8 juni 2005 reeds duidelijk is gemaakt.

4.3 Voorzover [appellant] beoogt bezwaar te maken tegen de voorwaarde die werd gesteld bij het voorstel hem te benoemen tot ouderling-kerkrentmeester, geldt eveneens dat de kerkordelijke termijn waarbinnen bezwaar kan worden ingediend op 23 augustus 2005 was verlopen. Immers, ook die voorwaarde – wat daarvan ook zij – is hem op 8 juni 2005 meegedeeld.

4.4 Gezien het bovenstaande komt het generale college aan een inhoudelijke beoordeling niet toe.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Zuid-Holland d.d. 27 januari 2006;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 2 mei 2006

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens, ds J. Vroegindeweyj.

04/06

Uitspraak: op het bezwaar van de kerkenraad van de "SOW Gemeente [...]"

1. Procedure

1.1 Bij brief van 29 maart 2006, bij het generale college ingekomen op 31 maart 2006, heeft de kerkenraad van de "SOW Gemeente [...]" (hierna: de kerkenraad) bezwaar gemaakt tegen de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van predikanten (hierna: "het GCA") van 2 februari 2006, aan de kerkenraad verzonden bij brief van 1 maart 2006. Hierin is bepaald dat ds. [...] per 1 oktober 2006 wordt losgemaakt van de gemeente. Voorts is bepaald dat de Beleidscommissie Predikanten aan de predikant het wachtgeld uitbetaalt in overeenstemming met artikel 28 en 29 van de Generale regeling voor de predikantstraktementen, waarbij de in de, bij deze uitspraak behorende, Bijlage aangegeven wijze van berekening wordt gehanteerd.

1.2 Partijen hebben niet verzocht te worden gehoord en het generale college heeft evenmin aanleiding gezien om ambtshalve een hoorzitting te bepalen.

2. Feitelijke achtergronden

2.1 In de Bijlage behorende bij de in 1.1 vermelde uitspraak, heeft de Beleidscommissie Predikanten het per 1 oktober 2006 geldend wachtgeld berekend overeenkomstig de algemene beleidsregels die zijn opgesteld in het overleg tussen de Beleidscommissie Predikanten en het GCA als bedoeld in artikel 29-4 van de generale regeling voor de predikantstraktementen.

2.2 Het bezwaar van de kerkenraad richt zich op dat deel van de uitspraak dat bepaalt dat de totale kosten van de toegekende wachtgeldregeling voor ds. [...] (nagenoeg) volledig voor rekening van de gemeente zullen komen. De kerkenraad is van oordeel dat het GCA hiermee de gemeente volledig verantwoordelijk houdt voor de losmaking en daarmee voor (nagenoeg) alle kosten.

3. De bestreden uitspraak en het daartegen gerichte bezwaar

3.1 In de bestreden uitspraak van 2 februari 2006 heeft het GCA geoordeeld dat de ingediende financiële gegevens geen aanleiding geven af te wijken van de in overleg met de Beleidscommissie Predikanten vastgestelde algemene beleidsregels inzake de kostentoedeling van het wachtgeld.

3.2 De kerkenraad voert in zijn bezwaarschrift aan:

- a. de kerkenraad heeft het besluit om ontheffing van het ambt conform ordinantie 3, artikel 20 van de kerkorde, niet op eigen initiatief genomen; het besluit is genomen op verzoek van ds. [...];
- b. ds. [...] heeft zijn verzoek toegelicht door te wijzen op een door zijn toedoen ontstane vertrouwensbreuk met de gemeente en de onmogelijkheid om de situatie in zijn privéleven te combineren met de uitoefening van zijn ambt als voorganger in de gemeente;
- c. slechts om reden van het bewaren van eenheid in de gemeente heeft de kerkenraad besloten om ds. [...] vanaf het moment van het nemen van het besluit tot aan de eventuele uitspraak van het GCA geen werkzaamheden meer te laten verrichten;
- d. de Kerkenraad heeft de situatie van ds. [...] zeer zorgvuldig afgewogen en daarbij steeds rekening gehouden met zijn persoonlijke en gezinssituatie;
- e. noch de predikant, noch de gemeente is schuldig en dus ook niet verantwoordelijk voor de ontstane situatie; de gemeente wenst daarom ook niet de verantwoordelijkheid te dragen inclusief de bijbehorende financiële verplichtingen;
- f. het GCA geeft niet aan aan welke criteria zij haar beslissingen heeft getoetst.

4. Beoordeling

4.1 Voor zover de kerkenraad stelt dat het haar niet bekend is aan welke criteria het generale college voor ambtsontheffing de uitspraak over het wachtgeld heeft getoetst, gaat dit verweer niet op. In de Bijlage bij de uitspraak zelf wordt immers naar de vindplaats van de algemene beleidsregels verwezen onder de link rechtspositie PKN.

4.2 Het GCA heeft, ter uitvoering van artikel 29 lid 4 van de Generale regeling voor de predikantstraktementen, in overleg met de Beleidscommissie Predikanten beleidsregels vastgesteld met algemene criteria voor de kostenverdeling van het wachtgeld. Bij de vaststelling van die criteria is tot uitgangspunt genomen dat de hoogte en duur van de financiële bijdrage van de gemeente niet worden vastgesteld op basis van een uitspraak over de "mate van schuld van de gemeente" aan de losmaking, dat er voor de gemeente een

duidelijke financiële drempel moet zijn om lichtvaardige verzoeken tot ontheffing te voorkomen en dat het voor een gemeente die met ontheffing wordt geconfronteerd in financieel opzicht niet onmogelijk moet worden een nieuwe predikant te beroepen. Met inachtneming van die uitgangspunten, die op zichzelf door de kerkenraad niet zijn aangevochten, zijn de criteria voor kostenverdeling opgesteld die ook in de bestreden uitspraak zijn gehanteerd. Deze gehanteerde berekeningsmethode acht het generale college niet onredelijk.

- 4.3 In hetgeen de kerkenraad voorts in het bezwaar heeft aangevoerd, ziet het generale college evenmin aanleiding voor een afwijking van de algemene beleidscriteria, nu uit de verstrekte cijfers en gegevens niet blijkt dat de gemeente, door te moeten voldoen aan de in de bestreden uitspraak bepaalde kostentoedeling, in financieel opzicht in haar voortbestaan zal worden bedreigd. De omstandigheid dat de kosten voortvloeiend uit de losmaking in de visie van de kerkenraad het gevolg zijn van het honoreren van het verzoek van de predikant respectievelijk het bewaren van de gemeentelijke eenheid, wat daarvan ook zij, vormt evenmin aanleiding voor afwijking van de algemene beleidscriteria, nu in het beleid, zoals hiervoor is overwogen – tot uitgangspunt is genomen dat de hoogte en duur van de financiële bijdrage van de gemeente niet wordt vastgesteld op basis van de mate van schuld aan de losmaking.
- 4.4 Het voorgaand leidt ertoe dat het bezwaar van de kerkenraad ongegrond is en de uitspraak van het GCA dient te worden bevestigd.

5. Beslissing

- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- bevestigt de uitspraak van het generale college voor de ambtsontheffing van 2 februari 2006, nummer 2006/3;
  - bepaalt dat de kosten van behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de Kerk.

Aldus gewezen op 29 juni 2006
door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, ds J.C. Fockens,
ds J. Vroegindewij.

05/06

Uitspraak op het bezwaarschrift van [...] [bezwaarde]1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 3 april 2006, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna te noemen: het generale college) ingekomen op 20 april 2006, heeft [bezwaarde] een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van het moderamen van de generale synode (hierna te noemen: het moderamen) van 10 april 2006. Het moderamen heeft hierin besloten op het verzoek van ds X. om beroepbaar te worden gesteld, niet afwijzend te beslissen. Het moderamen heeft aan dit besluit de voorwaarde verbonden dat ds X. gedurende de eerste twee jaar dat hij weer werkzaam is in een gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland, werkbegeleiding zal ontvangen.
- 1.2 Het moderamen heeft [bezwaarde] op 23 maart 2006 van dit besluit telefonisch in kennis gesteld en zulks bij brief van 10 april 2006 schriftelijk aan [bezwaarde] bevestigd.
- 1.3 Het moderamen heeft op 31 mei 2006 een verweerschrift ingediend onder overlegging van 14 bijlagen.
- 1.4 [bezwaarde] heeft bij brief van 4 juli 2006 onder overlegging van een aantal bescheiden gerepliceerd. [bezwaarde] heeft bij e-mailbericht d.d. 11 juli 2006 zijn schrijven van 4 juli 2006 nog nader aangevuld onder overlegging van stukken.
- 1.5 Het moderamen heeft op 6 september 2006 gedupliceerd, waarna [bezwaarde] bij brief van 9 oktober 2006 nog een nadere reactie heeft gegeven op de dupliek van het moderamen.
- 1.6 Het moderamen heeft op 14 november 2006 nader gereageerd op de brief van [bezwaarde] van 9 oktober 2006.
- 1.7 Partijen hebben niet verzocht om te worden gehoord en het generale college heeft evenmin ambtshalve aanleiding gezien om een hoorzitting te bepalen.

2. De bezwaren

- 2.1 [bezwaarde] maakt bezwaar tegen de beroepbaarstelling van ds X. op grond van de feiten en omstandigheden die ten grondslag hebben gelegen aan het besluit van de regionale commissie voor het opzicht van de Nederlandse Hervormde Kerk voor de kerkprovincie Overijssel, Flevoland en Gelderland, verzonden op 18 oktober 2000, waarbij ds X. de aan hem verleende kerkelijke bevoegdheden ontnomen zijn voor de periode tot 1 juli 2002. [bezwaarde] verzoekt het generale college voorts diverse onderzoeken uit te voeren dan wel te laten uitvoeren.

3. Feitelijke uitgangspunten

- 3.1 Ds X. is predikant van de hervormde gemeente te [...] geweest en is sinds 1 juli 2000 met emeritaat wegens invaliditeit.
- 3.2 De regionale commissie voor het opzicht voor de kerkprovincies Overijssel, Flevoland en Gelderland van de Nederlandse Hervormde Kerk heeft op een door [bezwaarde] ingediende klacht bij besluit van 18 oktober 2000 besloten op ds X. één der middelen ter handhaving van de kerkelijke tucht der Nederlandse Hervormde Kerk toe te passen en wel het ontnemen van de aan betrokkene verleende kerkelijke bevoegdheden voor de periode tot 1 juli 2002.
- 3.3 Naar aanleiding van het door ds X. tegen voormeld besluit ingestelde beroep heeft de generale commissie voor het opzicht van de Nederlandse Hervormde Kerk bij besluit van 28 augustus 2001 het hoger beroep ongegrond verklaard en het besluit van de regionale commissie voor het opzicht onder verbetering en aanvulling van de gronden bevestigd.
- 3.4 Ds X. heeft bij brief van 23 januari 2006 de kleine synode verzocht hem weer beroepbaar te stellen in verband met het feit, dat de hervormde gemeente te [...] voornemens was een beroep op hem uit te brengen.
- 3.5 Naar aanleiding van publicaties in de landelijke pers dat de hervormde gemeente te [...] voornemens was ds X. te beroepen, is het moderamen zowel door de kerkeraad van de hervormde gemeente te [...] als door [bezwaarde] benaderd met vragen over de te volgen procedure.
- 3.6 Het moderamen heeft aangegeven het verzoek om beroepbaarstelling pas in behandeling te kunnen nemen na ontvangst van een verklaring van de keuringsarts, dat ds X. weer in staat is werkzaamheden als predikant te verrichten voor de werkduur dat de hervormde gemeente te [...] een beroep op hem wilde doen.
- 3.7 Het moderamen heeft voorts bij ds X. bij brief van 9 februari 2006 geïnformeerd of hij de kerkeraad van de hervormde gemeente te [...] heeft ingelicht over de opzichtprocedures, die in het verleden tegen hem hebben gelopen.
- 3.8 Het moderamen heeft het college voor het opzicht in Zeeland verzocht haar te berichten of er in het jaar 2004 een opzichtprocedure jegens ds X. heeft gediend, zulks naar aanleiding van

- opmerkingen in de brief van [bezwaarde] d.d. 2 februari 2006, gericht aan ds X. (zie bijlage 7 bij het verweerschrift).
- 3.9 Ds X. heeft bij brief van 14 februari 2006 aan het moderamen kenbaar gemaakt de kerkeraad van de hervormde gemeente te [...] volledig geïnformeerd te hebben over de hierboven genoemde opzichtprocedures en de voorgeschiedenis ervan. De kerkeraad van de hervormde gemeente te [...] heeft zulks bij brief van 16 februari 2006 aan het moderamen bevestigd.
- 3.10 Blijkens de uitspraak van de regionale commissie voor het opzicht voor de kerkprovincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg en voor de Waalse Gemeenten is niet gebleken, dat ds X. zich opnieuw schuldig heeft gemaakt aan tuchtwaardig handelen en is naar aanleiding van de door [bezwaarde] op 11 november 2003 bij deze commissie ingediende klacht geen gebruik gemaakt van enig middel ter handhaving van de kerkelijke tucht.
- 3.11 Het moderamen heeft na ontvangst van de verzochte informatie en na afweging van alle betrokken belangen besloten ds X. op diens verzoek opnieuw beroepbaar te stellen met de daaraan verbonden voorwaarde dat ds X. zich gedurende de eerste twee jaar, dat hij weer werkzaam is in een gemeente, werkbegeleiding zal ontvangen. Het moderamen heeft zulks telefonisch aan [bezwaarde] bericht en dit bij brief van 10 april 2006 bevestigd.
- 3.12 Het moderamen is tot het bestreden besluit gekomen op grond van de verkregen informatie en de overweging dat destijds een maatregel van kerkelijke tucht is toegepast voor een bepaalde periode, welke inmiddels is verstreken. Evenmin is gebleken van nieuwe feiten die aanleiding hebben gegeven om jegens ds X. opnieuw kerkelijke tucht toe te passen.
4. Beoordeling
- 4.1 Het generale college stelt voorop dat het begrip heeft voor de gevoelens van ernstige verontrusting, die het verzoek van ds X. om opnieuw beroepbaar gesteld te worden bij [bezwaarde] heeft teweeg gebracht.
- 4.2 Het generale college wijst er anderzijds op dat de onderhavige procedure niet kan leiden tot een hernieuwde beoordeling van de feiten en omstandigheden, die in het verleden in relatie tot ds X. hebben plaatsgevonden en waarover door de generale commissie voor het opzicht van de Nederlandse Hervormde Kerk bij uitspraak van 28 augustus 2001 een eindbeslissing is gegeven.
- 4.3 Het generale college is van oordeel, dat het moderamen bij de beoordeling van een verzoek om hernieuwde beroepbaarstelling een ruime discretionaire bevoegdheid heeft, waarin het generale college niet rechtstreeks kan treden.
- 4.4 Het generale college zal het bestreden besluit derhalve marginaal toetsen en beoordelen of het moderamen op grond van de verkregen informatie en na afweging van alle betrokken belangen in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen.
- 4.5 Uit de gedingstukken blijkt dat het moderamen zich afdoende heeft laten informeren over alle feiten en omstandigheden, die voor de beoordeling van het verzoek van ds X. van belang konden zijn. Het moderamen heeft voorts mede op grond van deze informatie voldoende hoor en wederhoor toegepast en tevens [bezwaarde] in voldoende mate van de voortgang van de procedure op de hoogte gehouden.
- 4.6 Het moderamen heeft verder aan zijn besluit om ds X. weer beroepbaar te stellen de voorwaarde verbonden, dat ds X. de eerste twee jaar dat hij weer als predikant werkzaam is, werkbegeleiding ontvangt, zulks – zoals het moderamen betoogt – in verband met de omstandigheden die geleid hebben tot de afkeuring van ds X. en de beëindiging van zijn werkzaamheden in de hervormde gemeente te [...] in 2000.
- 4.7 Het generale college is van oordeel dat niet gebleken is, dat het bestreden besluit op onzorgvuldige wijze tot stand is gekomen. Evenmin is gebleken dat het moderamen in redelijkheid niet de belangen van ds X. om opnieuw beroepbaar gesteld te worden zwaarder heeft mogen laten wegen dan de belangen van [bezwaarde] om zo'n beroepbaarstelling tegen te houden.
- 4.8 Het generale college heeft met name in zijn oordeel betrokken, dat ds X. destijds bij maatregel ter handhaving van de kerkelijke tucht de kerkelijke bevoegdheden zijn ontnomen tot 1 juli 2002 en dat het nadien nog tot 23 januari 2006 heeft geduurd voordat ds X. verzocht heeft om weer beroepbaar gesteld te mogen worden. Sinds 1 juli 2002 is niet gebleken van hernieuwd tuchtwaardig handelen door ds X., terwijl de belangen die aan het bezwaarschrift van [bezwaarde] ten grondslag liggen in belangrijke mate zijn gebaseerd op het optreden van ds X. gelegen in de periode tot 1 juli 2000.
- 4.9 Het generale college acht, gelet op het voorgaande, voor inwilliging van de verzoeken van [bezwaarde] om onderzoeken uit te voeren dan wel uit te laten voeren geen rechtsgrond aanwezig.
- 4.10 Op grond van vorenstaande dient het bezwaarschrift van [bezwaarde] ongegrond verklaard te worden.

5. Beslissing

5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart het bezwaarschrift ongegrond;
- bevestigt het besluit van het moderamen van 10 april 2006;
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak – voorzover het generale college betreffende – komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 22 januari 2007

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr K.M. Makkinga, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J.C. Fockens, ds L. Korevaar.

07/06

Uitspraak: op het bezwaarschrift van de kerkenraad, de diakonie en de kerkvoogdij van de hersteld hervormde gemeente te [...]

1. De procedure

1.1 Op 13 juli 2006 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen het bezwaarschrift van de kerkenraad, de diakonie en de kerkvoogdij van de hersteld hervormde gemeente te [...] (hierna: de HHG), gericht tegen het besluit van de commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de Commissie) van 7 juni 2006, dat de HHG op 16 juni 2006 – na behandeling in de vergadering van de kleine synode op 15 juni 2006 – is toegezonden. Bij dit besluit heeft de Commissie een voorziening getroffen met betrekking tot de overdracht van de volgende vermogensrechtelijke onderdelen aan de HHG te [...]:

1. de pastorie aan de [...]weg te [...]; en tevens
2. een bedrag van EUR 41.835,00 betreffende de gebruiksvergoedingen van de kerkelijke gebouwen en de pastorie aan de [...]weg alsmede de notariskosten rondom de teruglevering van de eigendommen zullen niet worden teruggevorderd;
3. de zeven percelen die in eigendom zijn van de “Stichting Hervormde Kerkelijke Gebouwen [...]”, maar rechtens toebehoren aan de hervormde gemeente, hoeven niet te worden teruggeleverd aan de hervormde gemeente en worden dus rechtens overgedragen aan de HHG te [...];
4. het gebruik van het kerkgebouw en verenigingsgebouw gedurende de periode 1 januari 2006 tot 31 december 2008 volgens de afgesproken voorwaarden en vergoedingen;
5. uit de registers van de hervormde gemeente zal, voor zover dit nog niet heeft plaatsgevonden een afschrift worden verstrekt van de gegevens van degenen die deel uitmaken van de nieuwe kerkgemeenschap;

en voorts zal aan de diakonie van de HHG te [...] worden overgedragen:

6. de woning aan de [...]weg te [...].
- 1.2 De HHG heeft bij brief van 11 september 2006, door het generale college per post ontvangen op 12 september 2006 dit bezwaarschrift nader toegelicht.
- 1.3 De Commissie heeft op 31 oktober 2006 door het generale college ontvangen op 1 november 2006 een verweerschrift ingediend onder overlegging van veertien bijlagen.
- 1.4 Op 14 december 2006 heeft een hoorzitting plaatsgevonden waarbij namens de kerkenraad van de HHG te [...] aanwezig waren de heren ds. X., [...] (secretaris) en [...], namens de kerkvoogdij van de HHG de heren [...] en [...] en namens de diakonie van de HHG de heren [...] en [...]. Namens de Commissie waren aanwezig ds. A. (voorzitter), mr. B. (secretaris), mr. C. en dr.ir. D..
- 1.5 Tijdens de hoorzitting heeft de HHG te [...] een pleitnota overgelegd. Ook de Commissie heeft een pleitnota overgelegd.

2. Bezwaren

2.1 De HHG heeft haar bezwaren tegen de door de Commissie getroffen voorziening in dertien punten uiteengezet. Zakelijk weergegeven komen deze erop neer dat de Commissie geen zorgvuldige afweging heeft gemaakt met betrekking tot de verdeling van de vermogensrechtelijke zaken, waaronder gebouwen, gronden, en de arbeidsrechtelijke positie van de koster. Voorts zijn bezwaren van procedurele aard gemaakt.

3. Feitelijke achtergronden

3.1 Bij brief van 23 januari 2006 heeft de Commissie de HHG verzocht om met haar in gesprek te gaan over het treffen van een voorziening met het oog op nieuw kerkelijk leven van betrokkenen als bedoeld in overgangsbepaling 33 Protestantse Kerkorde (nader te noemen: PKO). In de brief is aangegeven dat het gesprek een verkennend karakter zou hebben en zou plaatsvinden in het kader van de overgangsbepalingen 31-33 PKO en wel “*in het bijzonder van overgangsbepaling 33 PKO*”.

3.2 Dit gesprek heeft plaatsgevonden op 27 februari 2006. De Commissie heeft daarin (onder meer) de hoofdlijnen van de te treffen voorziening weergegeven, namelijk (a) medegebruik van kerk en verenigingsgebouw, (b) toedeling van de pastorie aan de [...]weg, (c) kwijting van de verschuldigde gebruiksvergoedingen, (d) toedeling van de verpachte “stichtingpercelen” en (e) toedeling van een deel van de diakonale liquiditeiten.

3.3 In het gesprek heeft de Commissie de HHG in de gelegenheid gesteld op de voorgenomen voorziening te reageren en heeft zij tevens aangegeven dat de HHG in het kader van het overleg nog punten kon aandragen. Daarvan heeft de HHG geen gebruik gemaakt. Ook nadien heeft de HHG niet aangegeven behoefte te hebben aan een nader mondeling overleg.

Tevens is aangegeven dat de Commissie voornemens was om voor 1 juli 2006 een voorziening te treffen.

- 3.4 Uit de reactie van de HHG op de uitnodigingsbrief van 23 januari 2006 blijkt dat de HHG op de hoogte was van de reden van het gesprek van 27 februari 2006, namelijk om te komen tot een voorziening krachtens overgangsbepaling 33 PKO. Door toezending van deze overgangsbepaling was de HHG ook op de hoogte met de werking en strekking van deze bepaling.

4. Toetsingskader

- 4.1 Het generale college verstaat onder het treffen van een voorziening krachtens de overgangsbepaling 33 PKO, gelet op de tekst van de bepaling en de toelichting hierop, dat de voorziening niet meer behoeft te omvatten dan hetgeen noodzakelijk is voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de ontstane nieuwe kerkgemeenschap met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en onverminderd de maatregelen die nodig zijn voor het voortbestaan van de hervormde gemeente.
- 4.2 Primair dient de voorziening gericht te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en vervolgens – waar dat mogelijk en verantwoord is – op het geven van een handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken waarbij de “basisbehoefte” van het kerkelijk leven het uitgangspunt vormt.
- 4.3 Dit brengt mee dat de nieuwe kerkgemeenschap in ieder geval moet kunnen beschikken over de kerkelijke gegevens van de leden die hun registratie in de plaatselijk hervormde gemeente hebben beëindigd en thans behoren tot de HHG. Met het oog op nieuw kerkelijk leven van betrokkenen is het van belang dat een voorziening aan de HHG de gelegenheid biedt om – gedurende een bepaalde periode – te beschikken over een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en een ruimte voor het huisvesten van de predikant(en). Ook andere vermogensrechtelijke aspecten worden daarbij in aanmerking genomen.
- 4.4 Aangezien de Commissie, uit hoofde van haar in de overgangsbepalingen neergelegde taak, een grote mate van vrijheid toekomt bij de invulling van de door haar te treffen voorziening, dient het besluit door het generale college terughoudend te worden getoetst. Dat betekent dat het college slechts beoordeelt of de Commissie bij de totstandkoming van het besluit de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen en, gelet op de overgangsbepalingen, in redelijkheid tot de invulling van de voorziening heeft kunnen komen.

5. Beoordeling

- 5.1 In haar eerste bezwaar voert de HHG aan dat de voorziening niet met de vereiste zorgvuldigheid is tot stand gekomen en dat er geen zorgvuldige afweging van belangen heeft plaatsgevonden. Voorts stelt zij dat de getroffen voorziening geen realistische basis vormt voor de voortzetting van het kerkelijk leven.
- 5.2 Uit de hiervoor geschetste gang van zaken blijkt dat de voorziening tot stand is gekomen met inachtneming van de overgangsbepalingen PKO en dat overigens ook een zorgvuldige afweging van belangen is gemaakt. Voor zover de HHG aangeeft dat de getroffen voorziening geen realistische basis vormt voor de voortzetting van het kerkelijk leven, miskent de HHG hierbij dat het doel van de overgangsbepalingen is een voorziening te treffen om te komen tot nieuw kerkelijk leven, hetgeen iets anders is dan een voortzetting van het kerkelijk leven zoals dat voor 1 mei 2004 het geval was. Met de regeling in de overgangsbepalingen is derhalve, anders dan de HHG heeft betoogd, niet beoogd om aan het deel van de voormalige gemeenteleden die per 1 mei 2004 niet tot de Protestantse Kerk in Nederland wilden gaan behoren een evenredig deel van de vermogensbestanddelen van de gemeente te verstrekken.
- 5.3 In de voorziening wordt tot december 2008 het medegebruik van het kerk- en verenigingsgebouw gegarandeerd, terwijl de HHG voorts de beschikking krijgt over de pastorie, enkele (mogelijk te bebouwen) percelen grond rondom de pastorie en een startkapitaal voor diakonaal werk. Het generale college is van oordeel dat de Commissie in redelijkheid tot de conclusie heeft kunnen komen dat dit voldoende is voor de HHG om haar kerkelijk leven buiten de PKN op te gaan bouwen. Hiermee is voldaan aan de overgangsbepalingen 28-34 PKO.
- 5.4 De HHG stelt onder punt 2 van het bezwaarschrift dat zij niet is gehoord over het ontwerp van de voorziening en niet in de gelegenheid is gesteld haar zienswijzen naar voren te brengen.
- 5.5 Uit de hiervoor weergegeven feitelijke achtergronden blijkt dat de HHG in de te voren aangekondigde bespreking van 27 februari 2006 en ook daarna voldoende in de gelegenheid is geweest haar zienswijzen naar voren te brengen. Het generale college acht op deze gronden het bezwaar ad 2 ongegrond.
- 5.6 Als derde bezwaar voert de HHG aan dat voor de vraag of er wel of niet een “aanzienlijk deel” van de leden van de gemeente ingevolge overgangsbepalingen 32-33 PKO vertrokken is het

- aantal “kerkelijk meelevende leden” als uitgangspunt had moeten worden genomen om de verhoudingen tussen de gemeenten aan te geven. Het generale college onderschrijft het oordeel van de Commissie dat de HHG een niet correct uitgangspunt heeft genomen. Gelet op de inhoud van de overgangsbepalingen, gelezen in samenhang met ordinantie 2-1 HKO en ordinantie 2-2 PKO, heeft de Commissie terecht het totaal aantal geregistreerde leden van de hervormde gemeente als uitgangspunt genomen voor de vraag of er wel of niet een aanzienlijk deel vertrokken is. Wanneer dit het geval is wordt een voorziening getroffen voor dit vertrokken aanzienlijke deel.
- 5.7 In haar vierde bezwaar voert de HHG aan dat de Commissie de vermogensrechtelijke aspecten niet c.q. niet op de juiste wijze in aanmerking heeft genomen en op een onjuiste of onvolledige wijze hieraan invulling heeft gegeven. Ook dit bezwaar is naar het oordeel van het generale college ongegrond. De Commissie is terecht op grond van de PKO uitgegaan van de verhouding tussen de aantallen geregistreerde leden in beide gemeenten als basis voor vermogensoverdrachten. In de getroffen voorziening heeft de Commissie dienovereenkomstig voor het opzetten van nieuw kerkelijk leven buiten de PKN een eerste handreiking gegeven, zodat ook dit bezwaar ongegrond is.
- 5.8 In haar vijfde bezwaar voert de HHG aan dat de Commissie ten onrechte de geringe financiële draagkracht van de hervormde gemeente als hoofdmotief heeft gebruikt voor de beperkte vermogensoverdracht, alsmede dat zij ten onrechte de financiële draagkracht van de HHG buiten beschouwing heeft gelaten. Voorts zou de Commissie ten onrechte geen onderzoek hebben gedaan naar de mogelijkheid van een voorziening die beter past bij de omvang van beide gemeenten en de financiële draagkracht. Dit uitgangspunt zou beter voldoen aan de strekking en doel van de overgangsbepalingen 31-33. Anders dan de HHG is het generale college van oordeel dat niet de geringe financiële draagkracht van de gemeenteleden van de hervormde gemeente bepalend is voor de te treffen voorziening, maar dat bepalend is dat de keuze van een aanzienlijk deel van de hervormde gemeente om zich te onttrekken aan de gemeenschap van de hervormde gemeente en de PKN en de keuze om een nieuwe kerkgemeenschap op te richten niet het voortbestaan van de hervormde gemeente mag belemmeren. Overeenkomstig overgangsbepaling 32 PKO, moet het voortbestaan van de hervormde gemeente gewaarborgd blijven. Daarmee is de Commissie terecht ingegaan op de relatie tussen de vermogenspositie en de financiële draagkracht van de hervormde gemeente en heeft de Commissie ook conform de overgangsbepalingen PKO aan de HHG een handreiking gegeven voor het nieuw kerkelijk leven.
- 5.9 De Commissie heeft in de voorziening vastgelegd dat de HHG in ieder geval tot 31 december 2008 van het kerk- en verenigingsgebouw gebruik kan maken. Hierbij is in de door de Commissie getroffen voorziening er van uitgegaan dat de HHG op termijn voor haar eigen huisvesting zal gaan zorgen. Nu de getroffen voorziening op dit punt mede het gevolg is van tussen de HHG en de hervormde gemeente gemaakte onderlinge afspraken, is ook het bezwaar tegen de gebruiksduur van de kerk en verenigingsgebouw ongegrond.
- 5.10 In het kader van het door de HHG gemaakte bezwaar dat van de contante gelden van circa EUR 725.000,00 per 1 mei 2004 niets aan de HHG wordt overgedragen, voert de HHG aan dat het kerk- en verenigingsgebouw in goede staat van onderhoud verkeren, monumentale onderhoudssubsidies zouden kunnen worden aangevraagd, alsmede dat de kosten van de koster kunnen worden beperkt door voortijdig ontslag. Voorts zou ten onrechte in de voorziening zijn gemeld dat een groot deel van de contante gelden bestemd is voor de verbouw van het verenigingsgebouw, terwijl dit een – niet meer noodzakelijke – uitbreiding zou betreffen.
- 5.11 Op grond van de overgelegde stukken acht het generale college het aannemelijk dat het kerk- en verenigingsgebouw niet in een goede staat van onderhoud verkeren, alsmede dat er geen monumentale onderhoudssubsidies mogelijk zijn, en de hervormde gemeente verplicht is tot doorbetaling van het loon van de koster tot zijn pensionering in november 2013.
- 5.12 Het generale college acht ook dit bezwaar ongegrond, daarbij in aanmerking nemende dat de geldelijke middelen die voorzien waren voor de verbouw van [...] zullen worden aangewend voor het onderhoud van de monumentale gebouwen, alsmede dat de hervormde gemeente geconfronteerd wordt met de afvloeiingskosten van de koster in begin 2009 alsmede dat zij de aanleg van de ontsluitingsweg voor vijf woningen voor haar rekening neemt.
- 5.13 Ook het bezwaar van de HHG met betrekking tot de verschuldigdheid van de vergoeding voor het gebruiken van de pastorie acht het generale college ongegrond omdat deze liquiditeiten in de voorziening onder 5.2 aan de HHG zijn toebedeeld.
- 5.14 De HHG wijst er op dat een waarborg voor de juiste bestemming van het vermogen ontbreekt en dat het vermogen voor andere doelen kan worden aangewend dan thans wordt aangenomen.
- 5.15 Ook dit bezwaar is ongegrond. Beoordeeld moet immers worden of de Commissie bij het treffen van de voorziening terecht de vermogensrechtelijke positie van de hervormde

- gemeente op 1 mei 2004 als uitgangspunt mocht nemen. Nu onvoldoende is aangevoerd om het tegendeel hiervan aan te tonen, is ook dit bezwaar ongegrond.
- 5.16 De HHG voert vervolgens nog aan dat de voorziening ten aanzien van het diakonale werk van de gemeente niet voldoet, aangezien minstens recht zou bestaan op twee andere huizen.
- 5.17 Ook ten aanzien van dit bezwaar heeft de Commissie naar het oordeel van het generale college terecht overwogen dat de hersteld hervormde diakonie door de voorziening in de gelegenheid is gesteld om nieuw diakonaal leven tot stand te brengen en dat de getroffen voorziening hieraan voldoet. Ook de wekelijkse collectes laten geen beeld zien dat nieuw diakonaal leven niet mogelijk zou zijn.
- 5.18 De HHG voert voorts nog aan dat zij de eigendomsrechten heeft met betrekking tot het logo van de hervormde gemeente. Het generale college neemt het oordeel van de Commissie over dat de HHG geen, althans onvoldoende, bewijs voor haar stelling heeft kunnen aanvoeren. Op het logo staat "Hervormde Kerk [...]". Dat is de plaatselijk gebruikte aanduiding voor de hervormde gemeente binnen de PKN. Bovendien is de HHG conform de gesloten overeenkomst op 31 augustus 2004 tussen de Hersteld Hervormde Kerk en de protestantse kerk in Nederland, alsmede ingevolge het vonnis van de voorzieningenrechter te Arnhem van 15 mei 2006 inzake de naamskwestie niet gerechtigd om gebruik te maken van de naam of afgeleiden daarvan van de hervormde gemeente te [...], zodat ook dit bezwaar ongegrond is.
- 5.19 De HHG voert tenslotte aan dat zij ten onrechte de overdrachtskosten van de onroerende zaken dient te dragen. Nu de voorziening op dit punt niet verschilt van andere voorzieningen van de Commissie en bovendien in overeenstemming is met het gebruik dat de verkrijger van onroerende zaken de kosten draagt die aan de overdracht zijn verbonden, is ook dit bezwaar ongegrond.
- 5.20 Na haar laatste bezwaar vat de HHG de hiervoor genoemde bezwaren nog eens samen, zodat de HHG bij de behandeling van dit bezwaar geen afzonderlijk belang heeft.

6. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- verklaart de bezwaren ongegrond;
- bevestigt het besluit van de commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten van 16 juni 2006;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak – voor zover het generale college betreffende – komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 20 februari 2006

door mw mr. M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr. J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J. Vroegindeweyj, ds W. Nawijn, dhr J.B.W. van Vark R.A..

08/06

Uitspraak op het beroepschrift van [appellant]1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 18 juli 2006, bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna te noemen: het generale college) ingekomen op 19 juli 2006, heeft [appellant] een beroepschrift ingediend tegen het besluit van het College van Curatoren van het Theologisch Wetenschappelijk Instituut van de Protestantse Kerk in Nederland (hierna te noemen: het TWI) van 11 juli 2006, waarbij het bezwaar van [appellant] tegen het besluit van [docent] van 6 april 2006 ongegrond is verklaard. [Docent] heeft in het besluit van 6 april 2006 mede namens [Y] bepaald dat het door [appellant] gemaakte werkstuk over leidinggeven aan groepen niet inhoudelijk beoordeeld zal worden, omdat dit werkstuk te persoonlijk getoonzet zou zijn en het niet aan zou gaan om een casus, waarin [appellant] zelf figureert en belangen heeft, in te brengen als beoordelingsmateriaal voor de cursus vaardigheden predikant (KO-H098).
- 1.2 [Appellant] heeft bij brief van 3 september 2006, per e-mail ingekomen op 3 september 2006 en per post op 5 september 2006, de gronden van het beroepschrift aangevuld.
- 1.3 Het generale college heeft zich beraden over zijn bevoegdheid en vastgesteld dat het, volgens de ten tijde van het bestreden besluit geldende kerkordelijke bepalingen, bevoegd is het door [appellant] ingediende beroepschrift te behandelen. Dit is bij brieven van 30 oktober 2006 aan [appellant] en [docent] bericht.
- 1.4 Het generale college heeft [docent] in dezelfde brief de gelegenheid gegeven binnen één maand op het beroepschrift van [appellant] te reageren, welke termijn op verzoek van [docent] is verlengd tot 6 december 2006.
- 1.5 [Docent] heeft bij brief van 4 december 2006 aan het generale college bericht als reactie op het beroepschrift van [appellant] in eerste instantie te willen volstaan met te verwijzen naar het gemotiveerde besluit van het TWI met het verzoek ter zitting van het generale college gelegenheid te krijgen om te reageren op onvolledigheden en onjuistheden in het beroepschrift van [appellant].
- 1.6 Het generale college heeft op verzoek van [appellant] om te worden gehoord de mondelinge behandeling vastgesteld op 14 december 2006 om 14.00 uur.
- 1.7 [Appellant] heeft bij brief van 12 december 2006, per fax ontvangen op 14 december 2006 en per post op 15 december 2006, het generale college bericht in verband met een zitting bij de rechtbank niet in staat te zijn de mondelinge behandeling bij te wonen en afstand te doen van het recht op een mondelinge behandeling.
- 1.8 [Docent] heeft naar aanleiding van de brief van [appellant] van 12 december 2006 het generale college bericht er eveneens van af te zien ter zitting te verschijnen doch heeft op 14 december 2006 schriftelijk aan het generale college doen toekomen hetgeen hij ter zitting had willen inbrengen.
- 1.9 Het generale college heeft [appellant] bij brief van 16 januari 2007 deze reactie van [docent] doen toekomen en [appellant] de gelegenheid gegeven daar uiterlijk 1 februari 2007 op te reageren.
- 1.10 [Appellant] heeft bij brief van 3 februari 2007, ontvangen per post op 6 februari 2007, gereageerd op de reactie van [docent] van 14 december 2006.

2. Het beroep

- 2.1 Het beroepschrift van [appellant] komt – samengevat – op het navolgende neer:
  1. Het TWI heeft “de kool en geit willen sparen” doch ten onrechte niet de consequentie getrokken het besluit van [docent] van 6 april 2006 te vernietigen;
  2. Het TWI vermengt materiële en formele beoordeling hetgeen leidt tot een diffuse uitkomst. Het werkstuk is goed en kan de toets der kritiek doorstaan;
  3. Ten onrechte stelt het TWI dat geen inhoudelijke toetsing heeft plaatsgevonden, omdat het oordeel van [docent] dat het werkstuk niet voldeed aan de vastgestelde voorwaarden in feite toch een inhoudelijke toetsing inhoudt;
  4. De formele eisen, die aan het werkstuk gesteld worden, zijn naderhand opgesteld. Er was uitdrukkelijk toegestaan een werkstuk te mogen maken van een werk- c.q. kantoorsetting. [appellant] voelt zich sterk benadeeld in vergelijking tot de medecursisten.
  5. Ten onrechte verbindt het TWI geen consequenties aan het feit dat de periode, die verstreken is tussen de indiening van het werkstuk op 18 februari 2006 en de ontvangst van de brief van [docent] op 6 april 2006, te lang is geweest althans de redelijke termijn voor beoordeling van een werkstuk heeft overschreden;
- 2.2 [Appellant] verzoek het generale college het beroep gegrond te verklaren.

3. Uitgangspunten

- 3.1 [Appellant] heeft een werkstuk gemaakt, dat tot doel heeft verslag te doen van een observatie van een (kerkelijke) groep. Het werkstuk betreft een vergadering van de advocatenmaatschap [...] op donderdag 3 februari 2006, aan welke vergadering [appellant] – blijkens het werkstuk – actief heeft deelgenomen.
- 3.2 Het werkstuk is gemaakt in het kader van de cursus Vaardigheden Predikant (KO-H098). Op grond van de op deze cursus van toepassing zijnde studiehandleiding dient een werkstuk onder meer aan de navolgende eisen te voldoen:
“3.2 Leidinggeven aan groepen 26 november 2005
Paperopdracht:
- De deelnemers observeren in de periode na het college een bijeenkomst van een (kerkelijke) groep. Dit mag géén catechesegroep zijn en ook géén besluitvormende groep (zoals een kerkenraad). Voor een kerkelijke groep valt te denken aan: een jeugddienstcommissie, een ZWOcommissie, een cantorijbestuur, een vrouwengroep, HVD. Bij een niet-kerkelijke groep valt te denken aan een groep uit de eigen werksituatie (bijv. personeelsvereniging, werk-, team-overleg). De bijeenkomst van de gekozen groep wordt geobserveerd, beschreven en geanalyseerd aan de hand van het collegemateriaal en de opgegeven literatuur.”*
- 3.3 Uit de studiehandleiding blijkt dat de eisen waaraan het werkstuk dient te voldoen op 26 november 2005 zijn vastgesteld.
- 3.4 Op een door [appellant] uitdrukkelijk gestelde vraag of het mogelijk was een groep te observeren in een commerciële omgeving is door [docent] instemmend gereageerd.
- 3.5 Het generale college is van oordeel dat docenten bij de beoordeling van een werkstuk gemaakt in het kader van een theologische studie een ruime discretionaire bevoegdheid hebben, waarin het generale college niet rechtstreeks kan treden.
- 3.6 Het generale college zal het bestreden besluit derhalve marginaal toetsen en beoordelen of het TWI na afweging van alle betrokken belangen in redelijkheid tot haar besluit heeft kunnen komen.

4. Beoordeling

- 4.1 Het generale college stelt vast dat de kern van het geschil tussen partijen hierin is gelegen, dat het TWI vasthoudt aan het besluit van [docent] inhoudende dat de in de studiehandleiding gestelde eisen zodanig dienen te worden begrepen, dat een werkstuk niet te persoonlijk dient te zijn getoonzet, geen betrekking dient te hebben op een casus, waarin degene die dient te observeren en analyseren, al te prominent zelf figureert, noch dient te handelen over een bijeenkomst waarin de observant belanghebbende is bij de besproken zaken.
- 4.2 Het generale college stelt vast, dat deelnemers in het kader van het studieonderdeel leidinggeven aan groepen bij het maken van een werkstuk een gekozen groep dienen te observeren, beschrijven en analyseren aan de hand van het collegemateriaal en de opgegeven literatuur. Naar het oordeel van het generale college valt uit deze formulering redelijkerwijs af te leiden dat een student een zodanige distantie dient te hebben tot de door hem beschreven groep, dat hij redelijkerwijs aan de gestelde doelen van observatie, beschrijving en analyse kan voldoen, zodat de door het TWI gegeven uitleg aan dit onderdeel van de studiehandleiding het generale college niet onredelijk voorkomt.
- 4.3 Het werkstuk van [appellant] beschrijft de vergadering van donderdag 23 februari 2006 van de maatschap waarvan hij deel uitmaakt en gaat in belangrijke mate over meningsverschillen tussen [appellant] en een medemaat over diverse kantooraangelegenheden. Uit het verslag van [appellant] blijkt dat bij de maatschapsvergadering 4 personen aanwezig waren, waarvan 2 personen geen wezenlijke inbreng hadden.
- 4.4 Het generale college is van oordeel dat nu [appellant] in de maatschapsvergadering zo'n centrale plaats heeft ingenomen het besluit van het TWI bezien in het licht van de studie-eisen en daaraan redelijkerwijs gegeven uitleg niet als zodanig onredelijk kan worden bestempeld dat het niet in stand kan blijven. De omstandigheid dat het werkstuk zich in een commerciële werkomgeving heeft afgespeeld, is geen afwijzingsgrond en kan derhalve onbesproken blijven.
- 4.5 Het generale college overweegt voorts nog het navolgende. Uit de in de studiehandleiding geformuleerde eisen blijkt dat een werkverslag geen observatie mag betreffen van een besluitvormende groep. Als voorbeeld van een dergelijke groep in kerkelijk verband wordt genoemd een kerkenraad. Het generale college is van oordeel dat een maatschapsvergadering ook als een besluitvormende groep kan worden aangemerkt, aangezien bij een dergelijke vergadering de regie van een burgerlijke maatschap berust. Zulks wordt onderstreept door het werkverslag van [appellant], waaruit blijkt dat ondermeer op de agenda van de maatschapsvergadering de behandeling van het jaarrapport 2005 stond, dat ter vergadering ongewijzigd is vastgesteld. Op 23 februari 2006 heeft derhalve ook daadwerkelijk besluitvorming plaatsgevonden. Het generale college is van oordeel dat ook op grond van vorenstaande het werkverslag van [appellant] niet in aanmerking had kunnen worden genomen.
- 4.6 Uit de studiehandleiding blijkt dat de studie-eisen zijn vastgesteld op 26 november 2005, zodat het bezwaar van [appellant], dat de studie-eisen achteraf zijn opgesteld, ongegrond is.

- 4.7 Het generale college is van oordeel dat het TWI duidelijk heeft geformuleerd op welke gronden zij het werkverslag van [appellant] niet heeft geaccepteerd. Het feit dat [appellant] daartegen bezwaar heeft gemaakt is zijn goed recht doch kan niet leiden tot de conclusie, dat het besluit van het TWI “kool en geit heeft willen sparen” en tot een diffuse uitkomst heeft geleid. Evenmin is relevant of – daargelaten of zulks juist is – formele en materiële beoordelingen zijn vermengd.
- 4.8 Het generale college is evenmin gebleken van vooringenomenheid van [docent] jegens [appellant]. Het enkele feit, dat [docent] in een eerdere fase van de studie een preek van [appellant] beoordeeld zou hebben, is onvoldoende om zulks aan te nemen. Het bezwaar van [appellant] is onvoldoende feitelijk onderbouwd en blijft blijkens de door [appellant] geformuleerde bezwaren steken in vermoedens.
- 4.9 Het generale college is met het TWI van oordeel dat de periode, die verstreken is tussen de indiening van het werkstuk op 18 februari 2006 en de ontvangst van het besluit van [docent] op 6 april 2006, lang is geweest. De vraag, die partijen verdeeld houdt, is of die termijn zodanig lang is dat dit consequenties voor de beoordeling van het werkstuk zou moeten hebben.
- 4.10 Het generale college beantwoordt die vraag ontkennend. Onbestreden is dat [appellant] het werkstuk uitsluitend aan [docent] heeft toegestuurd en niet mede aan diens collega [Y], hetgeen vertraging in de beoordeling van het werkstuk met zich mee heeft gebracht. Evenmin is gebleken dat hijzelf stappen heeft ondernomen om het resultaat van de beoordeling te vernemen.
- 4.11 Het beroep van [appellant] op het gelijkheidsbeginsel wordt door het generale college verworpen. Er is niet gesteld noch gebleken dat in dezelfde omstandigheden de werkstukken van andere studenten wel door [docent] zijn geaccepteerd en die van [appellant] niet. Het enkele feit dat andere studenten mogelijk ook een werkstuk over een groepsgebeuren in een commerciële omgeving hebben gemaakt brengt niet vanzelfsprekend met zich mee, dat zij binnen die groep op een zelfde wijze hebben gefunctioneerd als [appellant].

5. Beslissing

5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaar en geschillen:

- verklaart het beroepschrift ongegrond
- bevestigt het besluit van het TWI van 11 juli 2006
- bepaalt dat de kosten voor de behandeling van deze zaak – voorzover het generale college betreft – komen voor rekening van de kerk

Aldus gewezen op 12 april 2007

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mw mr J.C. Nouwt, mr G.H. Bunt, ds J. Vroegindeweyj, dhr J.B.W. van Vark R.A..

09/06

Uitspraak: op het bezwaarschrift van de kerkenraad en de kerkvoogdij van de hersteld hervormde gemeente te [...]

1. De procedure

1.1 Op 21 juli 2006 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen het bezwaarschrift van de kerkenraad en de kerkvoogdij van de hersteld hervormde gemeente te [...] (hierna: de HHG) gericht tegen het besluit van de commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de Commissie) van 7 juni 2006, dat de HHG op 16 juni 2006 – na behandeling in de vergadering van de kleine synode op 15 juni 2006 – is toegezonden. De HHG heeft het bezwaarschrift op 14 juli 2006 ingediend bij de Commissie, die het bezwaarschrift op 21 juli 2006 aan het generale college heeft doorgezonden, waar het op 21 juli 2006 is ontvangen. De Commissie heeft bij dit besluit in hoofdzaak de navolgende voorziening getroffen jegens de HHG te [...]:

1. Het gebruik van het kerkgebouw en verenigingsgebouw [...] gedurende een periode van drie jaar (tot 30 juni 2009) of zoveel eerder het eigen kerkgebouw van de HHG gereed is, volgens de afgesproken voorwaarden;
2. Een financiële bijdrage door middel van een korting op de gebruiksvergoeding voor kerk en verenigingsgebouw. Deze vergoeding bedraagt € 850,00 per maand over de periode 1 juli 2006 tot en met 30 juni 2009. Deze vergoeding zal (i.v.m. tariefswijzigingen etc. als bedoeld in overweging 22) jaarlijks moeten worden gezien door het college van kerkrentmeesters van de hervormde gemeente en eventueel moeten worden aangepast;
3. Op verzoek van betrokkenen zal, voorzover dit nog niet heeft plaatsgevonden, een afschrift worden verstrekt uit de registers van de hervormde gemeente van de gegevens van degenen, die deel (gaan) uitmaken van de nieuwe kerkgemeenschap (overgangsbepaling 33 sub c).

De Commissie heeft tevens besloten om de voorziening krachtens overgangsbepaling 33 PKO de overdracht van de volgende vermogensrechtelijke (diaconale) bestanddelen aan de diaconie van de HHG te laten omvatten:

4. Een bedrag van € 10.000,00 aan diaconale liquiditeiten, ten behoeve van het diaconale werk van de diaconie van de HHG;
5. Geleidelijke overdracht van de (inventaris van de) dorpsbibliotheek, die ressorteert onder de diaconie van de hervormde gemeente, aan een interkerkelijke stichting waarin de hervormde gemeente en de HHG samenwerken;
6. Kwijtschelding van de vordering ter waarde van € 6.500,00 terzake de kosten van het gebruik van de kerktelefoon in 2004.

De commissie heeft voorts in de getroffen voorziening een aantal andere aspecten opgenomen die in de onderhavige procedure niet ter discussie staan.

- 1.2 De Commissie heeft op 14 september 2006 – door het generale college ontvangen op 15 september 2006 – een verweerschrift ingediend onder overlegging van vier bijlagen.
- 1.3 Op 29 november 2006 heeft de HHG een afschrift van de door de Commissie getroffen voorziening d.d. 7 juni 2006 aan het generale college doen toekomen.
- 1.4 Op 11 december 2006 heeft de HHG nader gereageerd op het verweerschrift van de Commissie van 14 september 2006.
- 1.5 Op 2 februari 2007 heeft de HHG aan het generale college schriftelijk medegedeeld geen gebruik te zullen maken van de geboden gelegenheid om op 7 februari 2007 door het generale college te worden gehoord. De HHG geeft in dezelfde brief aan haar standpunt in het bezwaarschrift van 14 juli 2006 en in de nadere reactie van 11 december 2006 voldoende te hebben toegelicht.
- 1.6 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 7 februari 2007. Aldaar zijn verschenen namens de Commissie A., B. en C. Namens de kerkenraad en de kerkvoogdij van de HHG waren geen vertegenwoordigers aanwezig.
- 1.7 Ter zitting heeft de Commissie een pleitnota overgelegd.

2. Bezwaren

2.1 De HHG heeft haar bezwaren tegen de door de Commissie getroffen voorziening in zes punten uiteengezet. Zakelijk weergegeven komen deze er op neer, dat er onduidelijkheid bestaat over de omvang van een tweetal nalatenschappen, het onderliggende cijfermateriaal bij de beschreven zaken over kerk, verenigingsgebouw en pastorie ontbreekt, het niet duidelijk is hoe de overdrachtskosten ten aanzien van de diaconale gelden zijn geregeld en de vermogensrechtelijke toekenning voor de opbouw van een nieuw kerkelijk leven minimaal is,

terwijl er voorts opmerkingen zijn gemaakt over de redactie en het taalgebruik van de voorziening.

3. Feitelijke achtergronden

- 3.1 Voorafgaand aan 1 mei 2004 bleek dat er binnen de hervormde gemeente te [...] kerkenraadsleden en/of gemeenteleden voornemens waren om geen deel uit te maken van de Protestantse Kerk in Nederland.
- 3.2 De Commissie heeft op 5 april 2004 met de consulent, een kerkenraadslid en de scriba van de classis [...] alsmede met de visitatoren provinciaal van [provincie] gesproken over de situatie in de hervormde gemeente te [...]. Een scheuring per 1 mei 2004 bleek niet te voorkomen.
- 3.3 De Commissie heeft er voor zorg gedragen dat per 1 mei 2004 zowel de hervormde gemeente als de HHG in de gelegenheid waren in het kerkgebouw erediensten te houden. Er is een gebruiksregeling tot stand gekomen voor het gebruik van de kerkelijke gebouwen door beide gemeenten.
- 3.4 Op 27 augustus 2004 heeft de commissie voorlopige maatregelen en voorzieningen voor de hervormde gemeente in [...] getroffen, waarin onder meer is geregeld dat het kerkgebouw en het verenigingsgebouw van de hervormde gemeente te [...] ter beschikking stonden aan de hervormde gemeente, dat het college van kerkrentmeesters tot 1 juli 2005 bevoegd was tegen vergoeding het kerkgebouw en het verenigingsgebouw ter beschikking te stellen aan de HHG voor het houden van erediensten en andere kerkelijke activiteiten alsmede dat de sleutels, bescheiden en administratie door de HHG op eerste verzoek aan het college van kerkrentmeesters of het college van diakenen van de hervormde gemeente ter beschikking zouden worden gesteld.
- 3.5 Op 5 november 2004 en 21 januari 2005 heeft in het bijzijn van de Commissie door de HHG overdracht van het beheer van de kerkelijke gebouwen en financiële bescheiden plaatsgevonden. Afschriften van de registers zijn door de HHG behouden.
- 3.6 Op 6 mei 2005 is de voorlopige voorziening van 27 augustus 2004 geëvalueerd.
- 3.7 De Commissie heeft mede op basis van deze evaluatie op 16 juni 2005 een verlenging van de voorzieningen getroffen waarin gezamenlijk gebruik van het kerkgebouw werd voortgezet totdat de HHG de voorgenomen nieuwbouw zou hebben gerealiseerd.
- 3.8 Uit de ledenontvlechting blijkt dat vierhonderddrieënzestig doop- en belijdende leden tot de HHG wensen te behoren en dat de overige twaalfhonderdtweënvieftig leden blijven behoren tot de hervormde gemeente te [...].
- 3.9 Op 28 februari 2006 heeft de HHG aan de Commissie laten weten, dat de hervormde gemeente samen met een andere hervormde gemeente in 1993 een nalatenschap had ontvangen, waarop thans een vruchtgebruik zou rusten. In de jaarrekeningen 2003 en 2004 was van deze nalatenschap geen melding gemaakt. De Commissie heeft dit nagegaan.
- 3.10 Op 23 mei 2006 heeft de Commissie opnieuw gesproken met de hervormde gemeente in verband met de door de Commissie voorgestelde financiële bijdrage aan de HHG.

4. Toetsingskader

- 4.1 Het generale college verstaat onder het treffen van een voorziening krachtens de overgangsbepaling 33 PKO gelet op de tekst van de bepaling en de toelichting hierop, dat de voorziening niet meer behoeft te omvatten dan hetgeen noodzakelijk is voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de ontstane nieuwe kerkgemeenschap met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en onverminderd de maatregelen, die nodig zijn voor het voortbestaan van de hervormde gemeente.
- 4.2 Primair dient derhalve de voorziening gericht te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en vervolgens – waar dat mogelijk en verantwoord is – op het geven van een handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken, waarbij “de basisbehoefte” van het kerkelijk leven het uitgangspunt vormt.
- 4.3 Dit brengt mee dat de nieuwe kerkgemeenschap in ieder geval moet kunnen beschikken over de kerkelijke gegevens van de leden, die hun registratie in de plaatselijk hervormde gemeente hebben beëindigd en thans behoren tot de HHG. Met het oog op nieuw kerkelijk leven van de betrokkenen is het van belang dat een voorziening aan de HHG de gelegenheid biedt om – gedurende een bepaalde periode – te beschikken over een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en een ruimte voor het huisvesten van de predikant(en). Ook andere vermogensrechtelijke aspecten worden daarbij in aanmerking genomen.
- 4.4 Aangezien de Commissie, uit hoofde van haar in de overgangsbepalingen neergelegde taak, een grote mate van vrijheid toekomt bij de invulling van de door haar te treffen voorziening, dient het besluit door het generale college terughoudend te worden getoetst. Dat betekent dat het generale college slechts beoordeelt of de Commissie bij de totstandkoming van het besluit

de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen en, gelet op de overgangsbepalingen, in redelijkheid tot de invulling van de voorziening heeft kunnen komen.

5. Beoordeling

- 5.1 In haar eerste bezwaar voert de HHG aan dat in de voorziening het onderliggende cijfermateriaal bij de beschreven zaken over kerk, verenigingsgebouw en pastorie ontbreekt.
- 5.2 Tussen partijen staat vast dat de HHG tot 1 mei 2004 op de hoogte was van de vermogenspositie van de hervormde gemeente te [...]. De Commissie heeft bij brief van 3 april 2006 de HHG nog volledigheidshalve bericht, dat in de jaarrekening 2003 geen waardering van het kerkgebouw en pastorie was opgenomen en dat dit in de jaarrekening 2004 is gewijzigd in € 1,00. De Commissie heeft aangeboden de HHG op haar verzoek de jaarrekening 2003 toe te zenden doch de HHG heeft van dit aanbod geen gebruik gemaakt.
- 5.3 De Commissie heeft ter zitting van 7 februari 2007 in haar pleitnota de vermogenspositie van de hervormde gemeente nader toegelicht. De Commissie heeft daarbij tevens aangegeven dat de verbouwing van het verenigingsgebouw [...] al in mei 2004 stil lag omdat er geen middelen waren voor de voltooiing van het gebouw.
- 5.4 De HHG erkent in haar nadere reactie d.d. 11 december 2006 voldoende op de hoogte te zijn geweest van de financiële situatie van de hervormde gemeente en heeft geen gebruik gemaakt van het aanbod van de Commissie om de jaarrekening 2003 ter hand gesteld te krijgen. De HHG heeft de nadere cijfermatige onderbouwing van de Commissie niet betwist en evenmin gesteld op welke gronden de getroffen voorziening met betrekking tot de kerk, het verenigingsgebouw en de pastorie onjuist zou zijn. Het generale college acht daarom dit bezwaar ongegrond.
- 5.5 De HHG stelt in punt twee van het bezwaarschrift, dat er onduidelijkheid bestaat over de overdrachtskosten ten aanzien van de diaconale gelden.
- 5.6 Het generale college stelt vast, dat de HHG geen bezwaar maakt tegen de in paragraaf 8 lid 1 van de voorziening opgenomen bepaling, dat de kosten die verbonden zijn aan de overdracht voor rekening van de HHG komen. De HHG geeft in haar nadere reactie d.d. 11 december 2006 aan dat zij het vastgestelde bedrag van € 10.000,00 inmiddels heeft ontvangen zonder bijkomende kosten, zodat wat de HHG betreft geen onduidelijkheid meer bestaat. Het generale college acht dit bezwaar ongegrond.
- 5.7 In haar derde bezwaar vraagt de HHG zich af hoe het bedrag van de in de voorziening genoemde nalatenschap van € 283.860,00 tot stand is gekomen en of de waardeverlaging van 24% in dit bedrag reeds is doorgevoerd.
- 5.8 De Commissie heeft in haar brief van 12 juni 2006 aan de HHG bericht, dat bij de vaststelling van de nalatenschap O. al rekening is gehouden met de correctiefactor van 24%. De Commissie heeft voorts in de punten 28 tot en met 31 van haar reactie op het bezwaarschrift d.d. 28 juli 2006 een nadere feitelijke onderbouwing gegeven van de waardebepaling van deze nalatenschap.
- 5.9 De HHG heeft in haar nadere reactie d.d. 11 december 2006 aangegeven de door de Commissie in haar reactie op het bezwaarschrift gegeven feitelijke onderbouwing als juist te erkennen. Het generale college stelt vast dat tegen de vaststelling van de waarde van deze nalatenschap van de kant van de HHG thans geen bezwaren meer bestaan. Het generale college merkt in dit verband nog op dat de HHG sinds 12 juni 2006 op de hoogte was van de toepassing van de correctiefactor van 24% op de nalatenschap en niet is gebleken dat de inhoud van de brief van de Commissie van 12 juni 2006 voor de HHG aanleiding is geweest om op een eerder tijdstip dan in haar bezwaarschrift nadere uitleg aan de Commissie te vragen. Het generale college acht het bezwaar ongegrond.
- 5.10 In haar vierde bezwaar stelt de HHG dat de nalatenschap van V. in de voorziening ontbreekt. De HHG acht dit onbegrijpelijk temeer nu de erflater – volgens de stelling van de HHG – zijn nalatenschap bestemd had voor dat deel van de gemeente dat overeenkomt met “gekrookte riet”-gemeenten en de HHG zich daarbij wil rekenen.
- 5.11 Het generale college leidt uit de brief van de Commissie d.d. 3 april 2006 af, dat de nalatenschap van V. in 2005 is uitbetaald en dat deze erfenis onderdeel heeft uitgemaakt van de bij de voorziening gemaakte afweging of en zo ja, hoeveel ruimte er bestond om een financiële handreiking aan de HHG te doen om te komen tot een nieuw kerkelijk leven buiten de PKN. Nu de hervormde gemeente te [...] op 1 mei 2004 ten gevolge van de kerkvereniging niet is opgehouden te bestaan acht het generale college het standpunt van de Commissie dat de hervormde gemeente te [...] binnen de PKN als erfgenaam is aan te merken niet onredelijk. Naar het oordeel van het generale college kan de discussie over de vraag of de HHG dan wel (delen van) de hervormde gemeente te [...] al dan niet tot de zogenaamde “gekrookte riet”-gemeenten behoren niet leiden tot de door de HHG gewenste verdeling van deze nalatenschap. Het gaat immers bij de toepassing van overgangsbepaling 33 PKO niet om de verdeling van het vermogen naar evenredigheid doch om het doen van een

- handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken waar zulks mogelijk en verantwoord is, waarbij de voorziening primair gericht dient te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN. Het generale college acht dit bezwaar derhalve ongegrond.
- 5.12 In haar vijfde bezwaar voert de HHG aan dat het taalgebruik in de voorziening haar op meerdere plaatsen tegen de borst stuit omdat deze suggestief en directief zou zijn terwijl er voorts een bemoedering van de Protestantse Kerk in Nederland uitspreekt, die door haar niet op prijs wordt gesteld.
- 5.13 De HHG specificeert in haar nadere reactie d.d. 11 december 2006 wat door haar onder wellig, suggestief en directief taalgebruik wordt verstaan.
- 5.14 Het generale college stelt vast dat de tekst van de door de Commissie gegeven voorziening zakelijk en waar nodig juridisch van aard is, hetgeen naar het oordeel van het generale college gelet op de aan de orde zijnde problematiek niet te vermijden valt. Het is in het belang van alle betrokken partijen dat zij uit de tekst van de getroffen voorziening ondubbelzinnig hun rechten en verplichtingen kunnen afleiden. Onverminderd vorenstaande is het bezwaar niet van belang voor de toe te passen inhoudelijke marginale redelijkheidstoetsing, zodat het bezwaar ongegrond is.
- 5.15 De HHG stelt in haar zesde bezwaar dat de in de voorziening geregelde vermogensrechtelijke toekenning voor de opbouw van hun kerkelijk leven minimaal is, terwijl de HHG voor grote uitgaven staat. De HHG is voorts van mening, dat de Commissie teveel heeft willen regelen.
- 5.16 Het generale college acht ook dit bezwaar ongegrond. Een door de Commissie te treffen voorziening dient krachtens overgangsbepaling 33 PKO primair gericht te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN en vervolgens – waar dat mogelijk en verantwoord is – op het geven van een handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken.
- 5.17 De Commissie heeft in haar oordeel dat slechts in beperkte mate financiële ruimte bestond om tot deze financiële handreiking te komen ondermeer het navolgende overwogen. De hervormde gemeente beschikt nauwelijks over liquide middelen en er dient rekening mee gehouden te worden dat de hervormde gemeente de komende jaren te maken krijgt met tekorten op de lopende rekening. Daarnaast krijgt de hervormde gemeente pas na het einde van het vruchtgebruik de beschikking over de nalatenschap O., terwijl er daarnaast een aanzienlijke terugloop in kerkelijke bijdragen te verwachten valt. Bovendien heeft de hervormde gemeente een omvangrijke langlopende lening en zal er een nieuwe lening moeten worden afgesloten voor het voltooiën van het verenigingsgebouw. Tenslotte ontvangt de hervormde gemeente ook steun van de Kamer van Steunverlening binnen de Protestantse Kerk in Nederland.
- 5.18 Deze overwegingen van de Commissie worden door de HHG niet bestreden doch zij benadrukt met name de grote – overigens niet nader toegelichte – uitgaven waar zij thans voor staat. Het generale college is van oordeel dat de Commissie terecht het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN als uitgangspunt heeft genomen om te beoordelen of een handreiking om een nieuw kerkelijk leven buiten de PKN mogelijk te maken, op zijn plaats was. Het generale college is van oordeel dat daar bij tevens in aanmerking genomen dient te worden dat de grote uitgaven waarvoor de HHG zegt zich gesteld te zien, in belangrijke mate het gevolg zijn van haar keuze om zich te onttrekken aan de gemeenschap van de hervormde gemeente en de PKN en om nieuwe kerkgemeenschap op te richten buiten de PKN. Deze keuze mag niet het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de PKN belemmeren. Het generale college is van oordeel dat de Commissie met inachtneming van overgangsbepaling 33 PKO in redelijkheid tot haar oordeel heeft kunnen komen. Terzake het bezwaar van de HHG dat de Commissie teveel heeft willen regelen, is het generale college niet gebleken dat de Commissie buiten haar bevoegdheden op grond van Overgangsbepaling 33 PKO is getreden.
6. Beslissing
- 6.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart de bezwaren ongegrond;
  - bevestigt het besluit van de commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten van 7 juni 2006;
  - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak - voorzover het generale college betreffende – voor rekening komen van de kerk.

Aldus gewezen op 9 juli 2007

door mevrouw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mevrouw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mevrouw mr J.C. Nouwt, ds J. Vroegindeweyj, ds J.C. Fockens en de heer J.B.W. van Vark RA.

10/06

Uitspraak op het bezwaarschrift van [...] [bezwaarde], wonende te [...].

1. De procedure

- 1.1 Op 25 augustus 2006 is een faxbericht bij het generale college binnen gekomen, doorgezonden door het regionaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (RCBG) te Utrecht, inhoudende een bezwaarschrift van [bezwaarde], gericht tegen de uitspraak van het RCBG d.d. 31 juli 2006.
- 1.2 Bij fax van 15 september 2006 heeft [bezwaarde] een nader bezwaar aan het RCBG verstuurd.
- 1.3 Bij brieven van 5 en 30 oktober 2006 is [bezwaarde] verzocht aan te geven tegen welk (oorspronkelijk) besluit of beslissing en van welk kerkelijk lichaam haar bezwaar zich richt en dit aan het generale college toe te zenden, alsmede toe te lichten waarom zij het met dat besluit niet eens is.
- 1.4 [bezwaarde] heeft bij brief van 10 november 2006 een nadere toelichting op haar bezwaar gegeven.
- 1.5 Nu de beoordeling leidt, zoals uit het hierna volgende blijkt, tot een ambtshalve onbevoegdverklaring van het generale college tot kennisname van het onderhavige bezwaar, is afgezien van het horen van de wederpartij in deze, voor zover al duidelijkheid bestaat over die wederpartij en is tevens afgezien van het - ambtshalve - bepalen van een hoorzitting.

2. Samenvatting van het bezwaar

- 2.1 [Bezwaarde] maakt bezwaar tegen 'de beslissing van de PKN, in het bijzonder afdeling Hydepark om haar uit de door haar gehuurde woning op Hydepark te procederen, op basis van de stelling dat de PKN haar woning dringend nodig zou hebben voor eigen gebruik, zo dringend dat zij daarvoor haar woonhuis moest opgeven'.
- 2.2 Rechtbank en Gerechtshof hebben de PKN op haar woord geloofd. Zo behoort het ook te zijn, maar in dit geval hebben de vertegenwoordigers van de PKN hun positie misbruikt en de waarheid geweld aangedaan, aldus [bezwaarde]. Met haar klacht wenst zij deze toestand recht te zetten.
- 2.3 Voorts verzoekt [bezwaarde], mocht zij niet de goede procedure hebben toegepast, haar alsnog in de goede procedure te plaatsen, zodat zij kan worden gehoord over haar klacht en men daarover een beslissing kan nemen.

3. Beoordeling.

- 3.1 De colleges voor de behandeling van bezwaren en geschillen hebben tot taak een uitspraak te doen op een bezwaar tegen een besluit of beslissing van een kerkelijk lichaam, c.q. een handeling of een verzuim, alsook op een geschil tussen kerkelijke lichamen, ambtsdragers dan wel personen die in de kerk in een dienst zijn gesteld of een functie vervullen. Bezwaren dienen door middel van een (gemotiveerd) bezwaarschrift te worden ingediend binnen 30 dagen na de dag waarop het besluit of de beslissing werd verzonden of na de dag waarop daarvan redelijkerwijs kennis kon worden genomen. Het beroep tegen een uitspraak van een regionaal college wordt, eveneens alzo binnen 30 dagen, ingesteld bij het generale college.
- 3.2 Nu het beroep bij het generale college tijdig is ingesteld, moet worden onderzocht of het oorspronkelijke bezwaar aan de onder 3.1 genoemde criteria voldeed, alvorens inhoudelijk op het bezwaar van [bezwaarde] ingegaan kan worden.
- 3.3 Aan [bezwaarde] is zowel door het RCBG als door het generale college meermalen gevraagd tegen welk besluit c.q. welke beslissing en van welk kerkelijk lichaam haar (oorspronkelijk) bezwaar zich richt. Daarop is door [bezwaarde] geen eenduidig antwoord gegeven. 'De PKN', waartegen de grieven van [bezwaarde] zich richten is weliswaar 'het instituut', maar bestaat uit diverse kerkelijke lichamen, met een eigen rechtspersoonlijkheid. [bezwaarde] spreekt in de toegezonden stukken ook over 'Hydepark', als rechtspersoon.
- 3.4 Uit die stukken komt naar voren, althans zo begrijpt het generale college een en ander, dat [bezwaarde] een woning huurde, die zich bevindt op het terrein van Hydepark. Tussen de niet nader aangeduide verhuurder van die woning en [bezwaarde] is een civiele procedure (kort geding) aanhangig geweest, waarbij [bezwaarde] gesommeerd is die woning te verlaten. Die procedure is door [bezwaarde], die daartegen verweer heeft gevoerd, in twee instanties verloren. [Bezwaarde] beklagt zich in haar bezwaarschriften over de handelwijze en standpuntinname vanwege de PKN/Hydepark in die civiele procedures.
- 3.5 Het Theologisch Seminarium Hydepark is de door de kerk gestichte instelling voor de nadere voorbereiding op het predikantschap en de nascholing van predikanten. Het Theologisch Seminarium wordt bestuurd door het bestuur van de dienstenorganisatie. Dat betekent dat, indien het door [bezwaarde] ingediende bezwaar zich richt tegen deze kerkelijke instelling, in ieder geval het RCBG in deze niet bevoegd was om van het bezwaar kennis te nemen. In

zoverre had het RCBG zich in haar beslissing van 31 juli 2006 onbevoegd dienen te verklaren. Dit geldt eveneens wanneer het bezwaar geacht moet zijn gericht tegen het bestuur van de PKN. Ook in die situatie is alleen het generale college bevoegd van het bezwaar in eerste aanleg kennis te nemen.

- 3.6 Het hiervoor overwogene betekent dat het beroepschrift van 25 augustus 2006 door het generale college als een nader bezwaarschrift in eerste aanleg, ingeleid door de fax van 8 april 2005, moet worden aangemerkt.
- 3.7 Echter ook het generale college kan, hoe onbevredigend dat wellicht ook voor haar is, niet tot een inhoudelijke beoordeling van het bezwaar van [bezwaarde] overgaan. Het besluit van 'Hydepark' om tegen [bezwaarde] een procedure aanhangig te maken tot ontruiming van de door haar gehuurde woning, c.q. de wijze van procederen en de in die procedure ingenomen standpunten, betreffen geen besluit, noch handelingen/verzuim dan wel geschil in de zin van ordinantie 12-3 en 12-4. Het bestuur van de PKN/het bestuur van Hydepark heeft het besluit tot ontruiming van de woning en tot het verwoorden van haar standpunten in de civiele procedure genomen in haar hoedanigheid van eigenaar van de bedoelde woning. Daarmee is geen kerkrechtelijk belang gemoeid en het besluit en de proceshouding van de betrokken instantie(s) valt dan ook niet onder de rechtsmacht van enig college voor de behandeling van bezwaren en geschillen, mitsdien ook niet onder de bevoegdheid van het generale college, om daarover een beoordeling te geven. Dat de uitslag van procedures bij de burgerlijke rechter voor [bezwaarde] teleurstellend was, brengt evenmin met zich dat het generale college tot een inhoudelijke beoordeling kan overgaan.
- 3.8 Ten overvloede wordt nog opgemerkt dat ingeval het besluit/de besluiten van het bestuur van de PKN/ het bestuur van Hydepark wel onder de rechtsmacht van een college voor de behandeling van bezwaren en geschillen had(den) kunnen worden gebracht, dit zonder meer had geleid tot een niet ontvankelijkheid van [bezwaarde] in haar bezwaar, nu aangenomen mag worden (gelet op het tijdsbestek, dat met het voeren van dergelijke procedures gepaard gaat) dat het besluit tot ontruiming en het innemen van de standpunten in de procedure, moet zijn genomen c.q. zich hebben voorgedaan meer dan 30 dagen vóór indiening van het oorspronkelijke bezwaarschrift (8 april 2005) bij het RCBG door [bezwaarde]. Immers de beslissing in hoger beroep kwam er op neer dat zij per 1 mei 2005 de woning moest ontruimen.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- vernietigt het besluit van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen te Utrecht, d.d. 31 juli 2006;
- opnieuw rechtdoende:
- verklaart zich, dan wel het regionale college voornoemd (ingeval de eigendom van de onderhavige woning berust bij een in ordinantie 12-3-1 bedoeld kerkelijk lichaam), niet bevoegd kennis te nemen van het door [bezwaarde] (oorspronkelijk op 8 april 2005) ingediende bezwaar tegen het besluit van het bestuur van de PKN/het bestuur van Hydepark c.q. het besluit van enig ander kerkelijk lichaam (tot ontruiming van de huurwoning door [bezwaarde]);
  - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gedaan op 20 februari 2007

door mw. mr. M.G.J. Parkins-de Vin, mw. mr. J. Vijlbrief-van der Schaft, mr. G.H. Bunt, mw. mr. J.C.Nouw, ds. W. Nawijn, ds. J. Vroegindewij en dhr. J.B.W. van Vark R.A.

11/06

Uitspraak op het bezwaarschrift van [X], [Y] en [Z], ingediend uit naam van de werkgroep [...].

1. De procedure

- 1.1 Op 27 september 2006 is bij het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (hierna: het generale college) ingekomen een bezwaarschrift van [X], [Y] en [Z], ingediend uit naam van de werkgroep [...], nader te noemen "bezwaarden".
- 1.2 Bij brieven van 12 oktober 2006, 1 december 2006 en 16 februari 2007 hebben bezwaarden hun bezwaarschrift nader toegelicht. Daarbij zijn zij tevens ingegaan op de door het generale college gestelde vraag of de werkgroep [...] door een kerkelijk orgaan of kerkelijk college is ingesteld. Nu niet is gebleken dat de werkgroep een zodanige status heeft, maar wel vaststaat dat bezwaarden, die het bezwaarschrift hebben ondertekend of schriftelijk hebben aangekondigd dat een bezwaar zou worden ingediend, leden zijn van de PKN, zijn zij in die hoedanigheid ontvankelijk.
- 1.3 Het moderamen van de generale synode heeft bij brief van 23 januari 2007, door het generale college ontvangen op 23 januari 2007 een verweerschrift ingediend onder overlegging van 10 bijlagen.
- 1.4 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 12 april 2007. Aldaar zijn verschenen namens bezwaarden de heer [X], de heer [Y] en namens het moderamen van de generale synode ds F., mevrouw mr. W. en mevrouw mr. J.. Ter zitting hebben bezwaarden een pleitnota overgelegd. Ook het moderamen van de generale synode heeft een pleitnota overgelegd.

2. Bezwaren

- 2.1 Bezwaarden maken bezwaar, naar zij stellen, tegen het feit dat het breed moderamen van de generale synode nagelaten heeft in de affaire ds. M. zijn verantwoordelijkheid te nemen en de opgeworpen vragen bespreekbaar te maken in alle geledingen van de kerk, waardoor ordinantie 1-2 buiten werking zou zijn gesteld en de verbondenheid met Israël zou zijn gerelativeerd of twijfelachtig gemaakt.

3. Feitelijke achtergronden

- 3.1 Aanleiding voor het bezwaarschrift is de preek die ds M. op 13 maart 2005 in de [...]kerk van de protestantse gemeente te [...] heeft gehouden. Van diverse kanten is het moderamen van de generale synode naar aanleiding hiervan verzocht om te komen tot veroordeling van de preek van ds M. en stelling te nemen tegen antisemitisme. Ook de werkgroep [...], (hierna: de werkgroep) heeft in een open brief aan het moderamen op 26 mei 2006 een dergelijk verzoek gedaan. Voor het moderamen is dit reden geweest om in een persbericht van 31 mei 2006 er met nadruk op te wijzen dat de Protestantse Kerk in Nederland mede in de kerkorde en de ordinanties ondubbelzinnig heeft uitgesproken dat de kerk geroepen is gestalte te geven aan haar onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël. Voorts heeft het moderamen op de open brief van de werkgroep gereageerd door aan te geven dat het moderamen de verontwaardiging over de preek deelt. Het moderamen heeft voorts tijdens de openbare vergadering van de generale synode van 16 juni 2006 een korte verklaring over de preek van ds M. gegeven en daarbij aangegeven dat in de preek van ds M. woorden zijn gebruikt die nooit uitgesproken hadden mogen worden. Vervolgens is het moderamen ingegaan zowel op de positie van het moderamen in deze als op het duidelijke standpunt van de Protestantse Kerk in Nederland ten aanzien van haar verbondenheid met het volk Israël en de bestrijding van het antisemitisme. Tot slot is daarin vermeld dat aan de invulling en nadere concretisering van de verbondenheid met het volk Israël en de bestrijding van het antisemitisme ook in de vergadering van de generale synode binnen niet al te lange tijd specifiek aandacht zal worden besteed.

4. Ontvankelijkheid

- 4.1 Ingevolge ordinantie 12-3-1 kunnen bezwaren alleen worden ingediend door een kerkelijk lichaam, een ambtsdrager, iemand die in een dienst is gesteld, een functie vervult of is ingeschreven in een register van een gemeente. De bezwaarde moet zelf in zijn werkelijk belang of in zijn kerkelijke verantwoordelijkheid getroffen zijn. Deze bepaling betekent dat geen bezwaar kan worden ingediend tegen een besluit betreffende een gemeente waarbij men in het geheel niet is betrokken.
- 4.2 Het generale college is tot het oordeel gekomen dat bezwaarden objectief gezien geen daadwerkelijk belang of verantwoordelijkheid in de affaire ds M. hebben en komt op grond hiervan tot de conclusie dat bezwaarden niet-ontvankelijk dienen te worden verklaard in hun bezwaarschrift.
- 4.3 Daarbij neemt het generale college mede in aanmerking dat bezwaarden tijdens de mondelinge behandeling van hun bezwaar hebben aangegeven, hun bezwaar met betrekking tot ds M. niet langer te handhaven, maar dat het hun er om te doen is om de zaak Kerk en Israël op de agenda van de generale synode te krijgen.
- 4.4 Het generale college is evenwel niet bevoegd de synode op te dragen invulling te geven aan haar bijzondere taak respectievelijk de synode op te dragen bepaalde onderwerpen te agenderen.
- 4.5 Ten overvloede merkt het generale college hierbij op dat zowel uit het verweerschrift van het moderamen van de generale synode alsmede uit de mondelinge toelichting van het moderamen tijdens de mondelinge behandeling is gebleken dat de synode het voornemen heeft Kerk en Israël in één van de komende vergaderingen te agenderen, zodat ook om deze reden het belang in deze zaak bij bezwaarden is komen te ontbreken.
- 4.6 Ook op grond hiervan dienen bezwaarden niet-ontvankelijk te worden verklaard in hun bezwaarschrift. Derhalve komt het generale college aan een inhoudelijke beoordeling niet toe.

5. Beslissing

- 5.1 Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:
- verklaart de heren [X], [Y] en [Z] niet-ontvankelijk in hun bezwaarschrift;
  - bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voor zover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 9 juli 2007

door mevrouw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mevrouw mr J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mevrouw mr J.C. Nouwt, ds J. Vroegindeweyj, ds J.C. Fockens en de heer J.B.W. van Vark RA.

13/06

Uitspraak op het beroep van de algemene kerkenraad van de hervormde gemeente [...]

1. De procedure

- 1.1 Bij brief van 12 oktober 2006 bij het generale college, ingekomen op 16 oktober 2006, heeft de algemene kerkenraad van de hervormde gemeente [...] (hierna: de AK), mede namens de colleges van kerkrentmeesters en diakenen van die gemeente (hierna: de hervormde gemeente), beroep ingesteld tegen het besluit van het regionale college voor de behandeling van beheerszaken in Groningen-Drenthe (hierna: het RCBB) van 21 september 2006. Daarbij is het verzoek van het college van diakenen en de AK om diaconale gelden van de hervormde gemeente te mogen aanwenden voor de medefinanciering van de salariskosten van een ouderenpastor ten behoeve van de gemeenteleden in zorginstellingen afgewezen. Het beroep is aangevuld bij brief van 8 november 2006.
- 1.2 Bij brief van 11 december 2006, met bijlage, heeft het RCBB op het beroepschrift gereageerd.
- 1.3 Bij brief van 16 maart 2007 heeft de AK desgevraagd nadere stukken ingezonden.
- 1.4 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 12 april 2007. Aldaar zijn verschenen namens de AK ds O., de heer V. (voorzitter college van kerkrentmeesters), de heer S. (penningmeester diaconie) en namens het RCBB de heer V.

2. Feitelijke achtergronden en het bestreden besluit

- 2.1 Bij brief van 5 juli 2006 heeft het college van diakenen van de hervormde gemeente het RCBB gevraagd goedkeuring te verlenen aan het voornemen van het college om gedurende een periode van 5 jaar bij te dragen in de helft van de salariskosten, met een maximum van € 5.000,- per jaar, van een kerkelijk werker die tot taak heeft het bieden van pastorale en materiële zorg aan oudere gemeenteleden die verblijven in de zorginstellingen binnen de gemeente (hierna: de ouderenpastor).
- 2.2 Bij brief van 24 juli 2006 heeft de AK zich bij dit verzoek aangesloten en het nader toegelicht. Het RCBB heeft in reactie daarop bij brief van 24 augustus 2006 aan de AK bericht dat het verzoek wordt beschouwd als een verzoek als bedoeld in ordinantie 11-3-7, tot het beschikbaar stellen van diaconale gelden voor niet diaconaal werk van de gemeente (hierna: overheveling).
- 2.3 Bij brief van 21 september 2006 heeft het RCBB het verzoek afgewezen met de motivering dat de pastorale verzorging van de gemeente, jong en oud, tot het dienstwerk van de ouderlingen behoort en dat in de financiële situatie van de hervormde gemeente geen directe noodzaak gezien wordt om voor deze uitgaven een beroep te doen op diaconaal geld.

3. Het beroep en het verweer

- 3.1 De AK voert aan dat de arbeid van de ouderenpastor zich op de grens van het pastoraat en het diaconaat bevindt. Omdat het gaat om ouderen die vanwege hun lichamelijke en/of geestelijke toestand in een afhankelijke positie zijn gekomen en uit dien hoofde zowel geestelijke als materiële zorg behoeven, terwijl de zorginstellingen alleen voorzien in fysieke zorg, behoort – aldus de AK – het verlenen van bijstand aan deze categorie gemeenteleden mede tot de verantwoordelijkheid van de diakenen.
- 3.2 Primair stelt de AK zich daarom op het standpunt dat met de beoogde medefinanciering van de ouderenpastor uit diaconale gelden geen sprake is van overheveling; om toestemming van het RCBB is uitsluitend verzocht uit zorgvuldigheid om te voorkomen dat naderhand met betrekking tot de goedkeuring van de begroting en de jaarrekening problemen zouden rijzen. Het argument van de financiële situatie van de hervormde gemeente, dat tevens aan het verzoek ten grondslag is gelegd, is volgens de AK van ondergeschikte betekenis.
- 3.3 Het RCBB heeft in zijn reactie en nadere toelichting ter zitting in de eerste plaats gewezen op de door de landelijke vergadering van RCBB's in november 2005 vastgestelde beleidslijn voor de beoordeling van verzoeken om overheveling en aangevoerd dat het verzoek om overheveling op grond daarvan niet kan worden ingewilligd, nu geen sprake is van een zeer bijzonder geval. Volgens het RCBB past de inhoud van het werk van de ouderenpastor niet binnen de diaconale werkzaamheden van de hervormde gemeente en blijkt uit de hem ter beschikking gestelde financiële gegevens van de hervormde gemeente geen acute noodzaak om voor de beoogde diaconale ondersteuning te kiezen.

4. Beoordeling

- 4.1 Het generale college ziet zich, gelet op het primaire standpunt van de AK, eerst gesteld voor de vraag of in dit geval sprake is van het beschikbaar stellen van diaconale gelden voor niet diaconaal werk, als bedoeld in ordinantie 11-3-7, laatste volzin.
- 4.2 Uit de stukken en ter zitting is gebleken dat de ouderenpastor, in de functie van kerkelijk werker, per 1 september 2006 in de hervormde gemeente is aangesteld. In het arbeidscontract is vermeld

dat een deel van de werkzaamheden van diaconale aard is. De ouderenpastor wordt aangestuurd door de gehele kerkenraad; daarbij zijn derhalve zowel ouderlingen als diakenen betrokken. In [...] zijn relatief veel zorginstellingen voor ouderen die behoren tot de in overweging 3.1 bedoelde categorie. Tot het arbeidsveld van de ouderenpastor behoren drie verzorgingstehuizen (waarvan twee met aanleunwoningen), een serviceappartementencomplex en een verpleeghuis.

Het college van diakenen van de hervormde gemeente ondersteunt de medefinanciering van de ouderenpastor, vanuit het standpunt dat diens werkzaamheden mede van diaconale aard zijn. De diaconie van de hervormde gemeente vormt samen met de diaconie van de gereformeerde kerk ter plaatse een diaconale raad, die onder meer een taakgroep maatschappelijke dienstverlening met als onderdeel ouderenhulpverlening heeft.

- 4.3 Gelet op deze, niet door het RCBB bestreden, feiten en omstandigheden is de arbeid van de ouderenpastor naar het oordeel van het generale college aan te merken als arbeid die mede van diaconale aard is. De AK en het college van diakenen hebben in redelijkheid het diaconale aandeel in die arbeid op 50% kunnen stellen. Er is in dit geval dan ook geen sprake van overheveling als bedoeld in ordinantie 11-3-7.
- 4.4 Uit het voorgaande vloeit voort dat voor de beoogde medefinanciering geen toestemming van het RCBB als bedoeld in die bepaling was vereist en dat de bevoegdheid van het college van diakenen van de hervormde gemeente om op de door hem beoogde wijze bij te dragen in de salariskosten van de ouderenpastor niet is onderworpen aan voorafgaande toestemming van het RCBB als bedoeld in ordinantie 11-8-3.
- 4.5 Reeds hieruit volgt dat het besluit van het RCBB niet in stand kan blijven. Hetgeen is aangevoerd omtrent de toepassing van eerder vermelde beleidslijn behoeft daarom geen bespreking.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- vernietigt het besluit van het regionale college voor de behandeling van beheerszaken Groningen-Drenthe van 21 september 2006;
- bepaalt dat het college van diakenen van de hervormde gemeente [...] geen toestemming van het RCBB nodig heeft voor het ter beschikking stellen van diaconale gelden voor de in overweging 2.1 van deze uitspraak bedoelde salariskosten;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak – voor zover het generale college betreffende – komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 9 juli 2007

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr. J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J. Vroegindewey, ds J.C. Fockens, dhr J.B.W. van Vark RA.

14/06

Uitspraak op het bezwaarschrift van de kerkenraad van de hersteld hervormde gemeente te [...]

1. De procedure

- 1.1 Op 20 oktober 2006 is bij het generale college ingekomen het bezwaarschrift, met bijlagen, van de kerkenraad van de hersteld hervormde gemeente te [...] (hierna: de HHG) van 17 oktober 2006, gericht tegen het besluit van de commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten (hierna: de Commissie) van 7 september 2006, dat de HHG op 22 september 2006 – na behandeling in de vergadering van de kleine synode op 22 september 2006 – is toegezonden. Bij dit besluit heeft de Commissie, voorzover thans van belang, de voorziening getroffen dat de volgende vermogensrechtelijke onderdelen aan de HHG zullen worden overgedragen: een bedrag van € 250.000,- aan kerkrentmeesterlijke middelen en een bedrag van € 50.000,- aan diaconale middelen.
- 1.2 Bij brief van 24 november 2006, met bijlage, heeft de Commissie op het bezwaarschrift gereageerd.
- 1.3 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 7 februari 2007. Aldaar zijn verschenen namens de kerkenraad diaken N., ouderling-kerkvoogd V. en ouderling M. en namens de Commissie ds T., ds W. (voorzitter) en mr. B. (secretaris). Beide partijen hebben een pleitnota overgelegd.

2. De bezwaren

De HHG voert aan dat de haar toegekende bedragen niet toereikend zijn, met name gelet op de lasten die voor haar zijn verbonden aan het realiseren van een eigen kerkgebouw en de diaconale verplichtingen die zij per 1 mei 2004 heeft moeten aangaan ten gevolge van haar onttrekking aan de Protestantse Kerk in Nederland. Zij betoogt dat haar hogere bedragen hadden behoren te worden toegekend, aangezien een groot deel van de financiële middelen van de hervormde gemeente ter plaatse in het verleden is opgebracht door degenen, die nu deel uitmaken van de HHG. Bovendien biedt de vermogenspositie van de hervormde gemeente daartoe ruimte, aldus de HHG, omdat de hervormde gemeente in 2006 een bedrag van € 426.000,- uit een erfenis heeft ontvangen.

3. Toetsingskader

- 3.1 Het generale college verstaat onder het treffen van een voorziening krachtens de overgangsbepaling 33 PKO, gelet op de tekst van de bepaling en de toelichting hierop, dat de voorziening niet meer behoeft te omvatten dan hetgeen noodzakelijk is voor het komen tot nieuw kerkelijk leven van de ontstane nieuwe kerkgemeenschap met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden en onverminderd de maatregelen die nodig zijn voor het voortbestaan van de hervormde gemeente.
- 3.2 Primair dient de voorziening gericht te zijn op het voortbestaan van de hervormde gemeente binnen de Protestantse Kerk in Nederland en vervolgens – waar dat mogelijk en verantwoord is – op het geven van een handreiking om nieuw kerkelijk leven buiten de Protestantse Kerk in Nederland mogelijk te maken waarbij de “basisbehoefte” van het kerkelijk leven het uitgangspunt vormt.
- 3.3 Dit brengt mee dat de nieuwe kerkgemeenschap in ieder geval moet kunnen beschikken over de kerkelijke gegevens van de leden die hun registratie in de plaatselijk hervormde gemeente hebben beëindigd en thans behoren tot de HHG. Met het oog op nieuw kerkelijk leven van betrokkenen is het van belang dat een voorziening aan de HHG de gelegenheid biedt om – gedurende een bepaalde periode – te beschikken over een ruimte voor het houden van erediensten en doordeweekse kerkelijke activiteiten en een ruimte voor het huisvesten van de predikant(en). Ook andere vermogensrechtelijke aspecten worden daarbij in aanmerking genomen.
- 3.4 Aangezien de Commissie, uit hoofde van haar in de overgangsbepalingen neergelegde taak, een grote mate van vrijheid toekomt bij de invulling van de door haar te treffen voorziening, dient het besluit door het generale college terughoudend te worden getoetst. Dat betekent dat het college slechts beoordeelt of de Commissie bij de totstandkoming van het besluit de nodige zorgvuldigheid in acht heeft genomen en, gelet op de overgangsbepalingen, in redelijkheid tot de invulling van de voorziening heeft kunnen komen.

4. Beoordeling

- 4.1 Uit hetgeen hiervoor onder 3.1 en 3.2 is overwogen blijkt dat het doel van de overgangsbepalingen is een voorziening te treffen om te komen tot nieuw kerkelijk leven, hetgeen iets anders is dan een voortzetting van het kerkelijk leven zoals dat voor 1 mei 2004 het geval was. Met de regeling in de overgangsbepalingen is derhalve niet beoogd om aan het deel van de voormalige

- leden van de hervormde gemeente dat per 1 mei 2004 niet tot de Protestantse Kerk in Nederland wilde gaan behoren, een evenredig deel van de vermogensbestanddelen van die gemeente te verstrekken. Het betoog van de HHG dat de omvang van de financiële bijdragen door die voormalige leden op zichzelf al zou moeten leiden tot toekenning van een hoger bedrag, gaat daarom niet op
- 4.2 Naar ter zitting is toegelicht, beoogt de HHG met haar bezwaar met name te bereiken dat zij meer fondsen ter beschikking krijgt voor de bouw van een eigen kerkgebouw, in verband met het aflopen van de vergunning voor de thans voor dat doel gebruikte bedrijfsruimte in het jaar 2010.
- Zoals hiervoor is overwogen, gaat het bij het treffen van een voorziening primair om het voortbestaan van de hervormde gemeente ter plaatse. Gelet hierop heeft de Commissie bij de bepaling van de hoogte van het aan de HHG toegekende bedrag uit de kerkrentmeesterlijke middelen, de financiële positie van de hervormde gemeente zwaar mogen laten wegen. De Commissie heeft in haar besluit uiteengezet dat de meerjarenbegroting van de hervormde gemeente voor de periode 2005-2011 aantoont dat er jaarlijks een fors tekort op de begroting blijft bestaan. Deze weergave van de situatie is op zich door de HHG niet bestreden. Voorts heeft de Commissie toegelicht dat zij aanvankelijk (in een gesprek op 19 januari 2006) aan de HHG heeft aangegeven – gelet op de financiële positie van de hervormde gemeente – geen hoge verwachtingen te moeten hebben met betrekking tot de overdracht van vermogen, maar dat het nadien, tengevolge van de ontvangst van het onverwacht hoge (restant)bedrag van € 426.000,- uit een erfenis, mogelijk is gebleken de HHG alsnog een bedrag van € 250.000,- toe te kennen. Tenslotte heeft de Commissie bij de belangenafweging in aanmerking genomen dat de diaconie van de hervormde gemeente bereid was en is om, onder de in het besluit van 7 september 2006 vervatte voorwaarden, aan de HHG een aanvankelijk door de HHG voor haar kerkgebouw gewenst perceel in [A] te verkopen, voorzover de plannen van de HHG om een kerk te bouwen op het inmiddels door haar aangekochte perceel te [B] op niets zouden uitlopen.
- 4.3 De Commissie heeft, gelet op de hiervoor vermelde feiten en omstandigheden in redelijkheid tot de voorziening met betrekking tot de overdracht van kerkrentmeesterlijke middelen kunnen komen.
- 4.4 Hetzelfde geldt met betrekking tot de overdracht van diaconale gelden. De door de HHG aangegane verplichtingen, die – zoals ter zitting toegelicht – bestaan uit een garantstelling van maximaal € 4.000,- per jaar ten behoeve van een woonvoorziening voor gehandicapten en een jaarlijkse bijdrage van € 1.250,- aan een organisatie voor thuiszorg en maatschappelijk werk, zijn – nog daargelaten dat de HHG deze verplichtingen voor het treffen van de voorziening niet heeft vermeld – niet van zodanige omvang dat het voor diaconale doeleinden toegekende bedrag van € 50.000,- ontoereikend moet worden geacht als handreiking voor het mogelijk maken van nieuw kerkelijk leven voor de HHG.
- 4.5 Het voorgaande leidt ertoe dat de bezwaren ongegrond zijn en het besluit van 7 september 2006 bevestigd dient te worden.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen

- verklaart de bezwaren van de kerkenraad van de hersteld hervormde gemeente te [...] ongegrond;
- bevestigt het besluit van de Commissie van bijzondere zorg met betrekking tot de hervormde gemeenten van 7 september 2006;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak – voor zover het generale college betreffende – komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 9 juli 2006

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr. J. Vijlbrief-van der Schaft, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds J. Vroegindeweij, ds J.C. Fockens, dhr J.B.W. van Vark RA.

16/06

Uitspraak op de beroepschriften van het Breed Moderamen van de Classicale Vergadering [...] en de kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...]

1. De procedure

- 1.1 Het generale college heeft kennis genomen van:
- de brief van 3 november 2007, waarmee het Breed Moderamen van de Classicale Vergadering [...] (hierna: het BM) beroep instelt tegen de uitspraak d.d. 14 september 2006, verzonden op 10 oktober 2006, van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen van de classicale vergaderingen in Noord-Brabant en Limburg en de Réunion Wallone (hierna: het regionale college);
  - het aanvullend beroepschrift van het BM, gedateerd 14 december 2006;
  - de brief van 9 november 2006, ontvangen bij het generale college op 10 november 2006, waarmee de kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de kerkenraad) eveneens beroep instelt tegen genoemde uitspraak van het regionale college;
  - het aanvullend beroepschrift van de kerkenraad d.d. 20 december 2006;
  - de nadere toelichting van het beroepschrift van de kerkenraad d.d. 14 januari 2007;
  - de aanvulling op het beroepschrift van het BM d.d. 14 februari 2007;
  - de processtukken in eerste aanleg.
- 2.1 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden op 6 september 2007. Aldaar zijn verschenen: namens het BM: ds P. en mw ds J.; namens de kerkenraad: dr B., dhr J. en dhr A..

2. Samenvatting van de beroepen

- 2.1 Het BM heeft een viertal bezwaren aangegeven tegen de beslissing van het regionale college.
- Het BM geeft aan dat het regionale college ten onrechte heeft vastgesteld dat er met betrekking tot de feitelijkeheden geen tegenspraak bestond. Het regionale college heeft echter niet aangegeven van welke feiten als vaststaand is uitgegaan. In het beroepschrift omschrijft het BM de feiten waarvan hij, op basis van hetgeen bekend is, uitgaat.
  - Er heeft geen hoor en wederhoor plaatsgevonden doordat het regionale college het niet noodzakelijk heeft geacht om een hoorzitting uit te schrijven.
  - Het BM heeft de vrijheid en de plicht om binnen de regels van de kerkorde een besluit te nemen waarbij met de belangen van beide partijen rekening gehouden wordt. Het BM heeft terecht een tussentijdse visitatie gelast en kon daarna op grond van de rapportage van de visitatoren besluiten een verzoek tot losmaking te doen bij het generale college voor de ambtsontheffing. Omdat het BM niet op de hoogte was van de vertrekafspraken tussen ds. L. en de kerkenraad, kon het BM terecht een vrijstelling van werkzaamheden geven tot 31 december 2005. Onbegrijpelijk is dan ook de conclusie van het regionaal college dat gelet op de voorgeschiedenis BM "evident" voor de route 3-26 in plaats van 3-20 had moeten kiezen.
  - Het BM acht het onbillijk om alle kosten bij de gemeente [...] te leggen, maar zij wijst een veroordeling om als classis op te komen voor deze kosten van de hand. Dat is niet alleen onbillijk, maar ook onuitvoerbaar. Het BM heeft geen eigen financiële middelen.
- 2.2 De kerkenraad kan zich in beginsel vinden in de uitspraak van het regionale college, maar is het niet eens met de vrijblijvendheid en het niet dwingende karakter van de uitspraak.
- De kerkenraad heeft moeten ervaren dat geen regeling met het BM valt te treffen omdat het BM geen financiële middelen heeft. De kerkenraad heeft inmiddels het salaris van ds. L. tot 1 juli 2006 betaald en wenst dat het BM verplicht wordt tot het terugbetalen van 6 maanden salaris, die de kerkenraad heeft voldaan.
  - Naar aanleiding van hetgeen het BM heeft aangevoerd, stelt de kerkenraad nader dat de visie van het BM niet wordt gedeeld. De kerkenraad meent dat het BM ten onrechte bij de opvatting persisteert dat terecht de route van 3-20 is gevolgd. Toen ds. L. in september 2004 meedeelde haar werkzaamheden per oktober 2005 te zullen beëindigen, deed zij dat op dat moment niet vanwege spanningen die in mei 2005 ontstaan. De voorzitter van het BM heeft op de hoorzitting van het generale college voor de ambtsontheffing opgemerkt: "dat het er vooral om ging L. op een financieel billijke manier te laten vertrekken. De indruk ontstond dat mw. Ds. L. zich had verkeken op de financiële gevolgen." De beweegredenen van het BM om eerst de route 3-20 te volgen levert een oneigenlijk gebruik daarvan op.
- In een telefoongesprek op 14 april 2005 heeft de scriba van de kerkenraad de toenmalige voorzitter van het BM op de hoogte gesteld van de situatie in [...] en het vertrek van ds. L.
- Ordinantie 3-26 geeft het BM geen enkele aanleiding om onderzoek te gaan doen wanneer de predikant om ontheffing van het ambt op eigen verzoek vraagt. De kerkorde geeft in dat verband ook geen steun aan de door het BM aan ds. L. gegeven tijdelijke ontheffing van haar werkzaamheden.
  - Het BM is volledig verantwoordelijk voor de gevolgen van zijn handelen. Het BM heeft de

kerkenraad er telkens op gewezen dat ds. L. doorbetaald diende te worden.

- De kerkenraad verzoekt dan ook de beschikking van het regionale college te vernietigen en te besluiten dat het BM ervoor zorg draagt dat het door de kerkenraad sinds 1 oktober 2005 aan ds. L. betaalde traktement aan de Protestantse gemeente te [...] geheel wordt vergoed.

3. Beoordeling

- 3.1 De predikant van de Protestantse gemeente te [...], ds. L., heeft bij brief van 3 september 2005 het BM van de classicale vergadering [...] verzocht haar ontheffing te verlenen van haar werkzaamheden in [...] en haar los te maken van die gemeente m.i.v. 1 oktober 2005. Het BM heeft dit verzoek opgevat als een verzoek ex ordinantie 3-20 en de daarvoor voorgeschreven procedure gevolgd. Het Generale College voor de Ambtsontheffing heeft bij uitspraak d.d. 30 maart 2006 geoordeeld dat hem niet is gebleken dat mw. ds. L. de Protestantse gemeente te [...] niet langer met stichting kan dienen. Tegen de uitspraak van dat college is geen hoger beroep ingesteld. Mitsdien staat onherroepelijk vast dat de brief van 3 september 2005 van ds. L. een verzoek is ingevolge ordinantie 3-26-1. Op het voornoemde verzoek is door het BM uiteindelijk beslist om de gevraagde eervolle ontheffing te verlenen en wel met ingang van 1 juli 2006. Dit besluit is gedateerd 14 juni 2006. In een brief van 15 juni 2006 heeft het BM de kerkenraad meegedeeld dat ds. L. als predikant aan de gemeente verbonden blijft tot de datum van 1 juli 2006 en dat de kerkenraad daarom gehouden is tot uitbetaling van het traktement en de vergoedingen tot die datum. De kerkenraad heeft tegen het ontheffingsbesluit bezwaar aangetekend bij brief van 26 juni 2006 bij het regionale college. Het bezwaar van de kerkenraad richt zich met name tegen de ingangsdatum van 1 juli 2006. De kerkenraad verzoekt het regionale college te bepalen dat het BM ds. L. met terugwerkende kracht en wel met ingang van 1 oktober 2005 eervol uit haar ambt dient te ontheffen.
- 3.2 Het regionale college acht het bezwaar van de kerkenraad ontvankelijk en gegrond, maar het gevraagde op zich niet toewijsbaar. Voorts acht het regionale college het juist om een voorziening te treffen inzake de financiële aspecten (zulks in de lijn van ordinantie 12, artikel 7, lid 4 en 8.e). Het regionale college acht het namelijk niet rechtvaardig dat de financiële consequenties van het verwijtbare gedrag van het BM eenzijdig bij de kerkenraad zouden liggen. Het regionale college acht het BM en de kerkenraad zeker in staat om voor deze gevolgen in minnelijk overleg een redelijke verdeling af te spreken en vraagt het BM en de kerkenraad uiterlijk op 31 december 2006 aan het regionale college mededeling van de uitkomst van dit overleg te doen.
- 3.3 Uit hetgeen de kerkenraad in beroep heeft aangevoerd volgt dat het oorspronkelijke bezwaar tegen de ingangsdatum van de ontheffing van ds. L. uit haar ambt per 1 juli 2006 niet langer is gehandhaafd. Deze datum staat daarmee aldus vast en is door het BM ook terecht als ingangsdatum bepaald. Immers, uitgangspunt van het bepaalde in ordinantie 3-26 is dat het een predikant niet vrij staat het ambt neer te leggen. Dat betekent dat door het besluit tot ontheffing eerst de rechtsgevolgen daarvan, waaronder de verplichting van de gemeente het traktement van de predikant te voldoen, ingaan. Dit kan niet met terugwerkende kracht worden uitgesproken. Het regionale college had om die reden niet tot een gegrond verklaring van het bezwaar van de kerkenraad kunnen concluderen, ook al voegt het daaraan toe dat het gevraagde wegens de arbeidsrechtelijke consequenties niet toewijsbaar is.
- 3.4 Het generale college komt op grond van de stukken en hetgeen partijen over en weer hebben aangevoerd tot het oordeel dat primair aan ds. L. valt toe te rekenen dat het verzoek om ontheffing niet meer vóór oktober 2005 geëffectueerd kon worden. Zij heeft dat verzoek eerst bij brief van 3 september 2005 aan het BM gedaan, terwijl zij al in september 2004 haar vertrek uit de gemeente [...] per oktober 2005 heeft aangekondigd. Vervolgens heeft het BM, ongetwijfeld met goede bedoelingen, zich te zeer gericht op de financiële consequenties van de ontheffing voor ds. L., die op dat moment kennelijk nog geen andere ambtsvervulling had gevonden. Het BM heeft echter nagelaten een en ander behoorlijk met de kerkenraad te communiceren en heeft onvoldoende informatie over de achtergronden bij de kerkenraad ingewonnen. In ieder geval heeft het BM onvoldoende acht geslagen op de informatie die haar vanwege de kerkenraad in april/mei 2005 was verstrekt. Wel is duidelijk geworden dat, nu ds. L. aan haar aangekondigde ontheffing geen uitvoering leek te geven, er inmiddels tussen de kerkenraad en haar wel spanningen begonnen te ontstaan. Deze zijn door het Generale College voor de Ambtsontheffing niet genoegzaam als grondslag genomen voor een oordeel dat ds. L. de gemeente niet langer zou kunnen stichten.
- 3.5 Een classicale vergadering is een ambtelijk gremium dat niet over eigen financiële middelen beschikt. De kosten worden omgeslagen over de gemeenten die tezamen de classis vormen. Een beslissing, waarbij de classicale vergadering zou worden veroordeeld tot betaling van de kosten van de doorbetaling van het traktement van ds. L. voor zes maanden of een gedeelte

daarvan, zou het ongewenste gevolg hebben dat alle aan de classis verbonden gemeenten daarin een bijdrage zouden moeten leveren.

- 3.6 Het vorenoverwogene betekent dat, hoewel de kerkenraad in deze geen verwijten kan worden gemaakt, hij desalniettemin de kosten van doorbetaling van het traktement van ds. L. heeft te dragen. Dat vloeit voort uit de financiële verplichtingen die de kerkenraad bij een beroep van een predikant op zich heeft genomen (ordinantie 3-5).
- 3.7 Indien de Protestantse gemeente te [...] niet in staat zou blijken te zijn bedoelde kosten te dragen, kan het generale college de kerkenraad slechts wijzen op de mogelijkheid van het bepaalde in artikel 20, lid 5 van de Generale Regeling voor de predikantstraktementen. Het generale college komt in deze geen beslissingsbevoegdheid toe.
- 3.8 Samenvattend komt het generale college tot het oordeel dat de beslissing van het regionale college, waartegen beroep, niet in stand kan blijven.

4. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen:

- vernietigt de beslissing van het regionale college voornoemd d.d. 14 september 2006 en opnieuw beslissende:
- bevestigt de beslissing van het BM van de classicale vergadering [...] d.d. 14 juni 2006;
- bepaalt dat de kosten van de behandeling van deze zaak, voorzover het generale college betreffende, komen voor rekening van de kerk.

Aldus gewezen op 24 oktober 2007

door mw. mr. M.G.J. Parkins-de Vin, mw. mr. K.M. Makkinga, mr. G.H. Bunt, mw. mr. J.C.Nouwt, ds. J.C. Fockens, ds. L. Korevaar en dhr. J.B.W. van Vark R.A.

17/06 B-S

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennisgenomen van

- a. de brief van 15 november 2006 van [appellant], namens een groep van zestien bezwaarden (hierna [appellanten]), waarmee beroep wordt aangetekend tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Friesland d.d. 26 september 2006 en waarin tevens wordt verzocht "om verdere initiatieven van de A.K. in dezen op te schorten", welk verzoek door het generale college is opgevat als een verzoek om toepassing van het bepaalde in ordinantie 12-8-3: de tenuitvoerlegging of werking van het bestreden besluit op te schorten dan wel een andere spoedvoorziening te treffen, totdat het generale college een uitspraak heeft gedaan;
- b. de reactie, gedateerd 27 november 2006, van de algemene kerkenraad van de protestantse gemeente te [...] (hierna: de AK) op dit verzoek;
- c. de stukken die het regionale college ter beschikking stonden.

Beoordeling

1. In het kader van dit verzoek om opschorting wordt niet vooruitgelopen op het door het generale college te geven oordeel op het beroepschrift, maar wordt slechts beoordeeld of er, gezien de betrokken belangen, aanleiding bestaat om de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit op te schorten.
2. Het door [appellanten] bestreden besluit van de algemene kerkenraad van 7 juni 2006 tot aankoop van "[...]" is door het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Friesland vernietigd.
3. [appellanten] hebben het verzoek om opschorting niet nader gemotiveerd. De voorzitter van het generale college gaat ervan uit dat dit verzoek is ingediend om een onomkeerbare situatie te voorkomen.
4. De AK heeft in zijn reactie op het verzoek om opschorting toegezegd dat hij geen onomkeerbare besluiten met betrekking tot de aankoop zal nemen zonder de gemeente opnieuw vooraf te horen.
5. Wanneer de AK vervolgens alsnog een besluit neemt waarmee [appellanten] zich niet kunnen verenigen, dan staat het hun vrij daartegen opnieuw bezwaar te maken bij het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen en in het kader van die procedure om opschorting van de werking van dat besluit te verzoeken.
6. Gelet op het bovenstaande dient het verzoek van [appellanten] wegens het ontbreken van spoedeisend belang te worden afgewezen.

Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om opschorting af.

Gedaan te 's-Gravenhage op 11 december 2006
door mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter.

17/06 B-S/H

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen heeft kennis genomen van

- a. de brief van 31 maart 2007, met drie bijlagen, van M., namens een groep van zestien bezwaardenden (hierna: M. c.s.), waarin verzocht wordt om herziening van de beslissing van de voorzitter van 11 december 2006, nummer 17/06 B-S;
- b. de brief van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen van 10 april 2007 aan M. c.s.;
- c. de brief van M. c.s. van 18 april 2007;
- d. de stukken die zijn vermeld in de onder a. genoemde beslissing.

Achtergronden

1. In de onder a. genoemde beslissing heeft de voorzitter het verzoek van bezwaardenden (in die beslissing aangeduid als [appellanten]) tot opschorting van het besluit van de algemene kerkenraad van de protestantse gemeente te [...] (hierna: de AK) van 7 juni 2006, afgewezen. Dit besluit van de AK strekte tot aankoop van '[...]'; het is bij uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Friesland (hierna: het regionale college) van 26 september 2006 vernietigd.
2. Aan hun verzoek tot herziening van de beslissing van de voorzitter leggen bezwaardenden ten grondslag dat, blijkens de bij hun verzoek gevoegde bijlagen, de AK in hun visie niet alle voor de besluitvorming relevante informatie aan hen heeft verstrekt. Tevens hebben zij meegedeeld dat de AK op 30 maart 2007 een nieuw besluit tot aankoop van '[...]' heeft genomen. In hun brief van 18 april 2007 hebben bezwaardenden toegelicht dat de in hun ogen onvolledige informatieverstrekking betrokken dient te worden bij de beoordeling van het besluit van de AK van 7 juni 2006 en hun beroep tegen de uitspraak van het regionale college van 26 september 2006 op hun tegen dat besluit gemaakte bezwaar.

Beoordeling

3. De voorzitter heeft in de onder a. genoemde beslissing overwogen dat bezwaardenden geen spoedeisend belang hebben bij de opschorting van het besluit van de AK van 7 juni 2006. De overwegingen van die beslissing worden hier overgenomen.
4. Hetgeen bezwaardenden aan hun verzoek tot herziening ten grondslag hebben gelegd vormt geen aanleiding om de beslissing van 11 december 2006 te herzien, aangezien ook thans, zolang het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen niet anders heeft beslist, de AK geen gevolg mag geven aan zijn door het regionale college vernietigde besluit van 7 juni 2006. Daarom hebben bezwaardenden nog immer geen spoedeisend belang bij de opschorting van de tenuitvoerlegging of werking van dat besluit.
5. Voorzover bezwaardenden zich niet zouden kunnen verenigen met het nieuwe besluit van de AK van 30 maart 2007, stond het hun vrij – zoals is overwogen in de beslissing van de voorzitter van 11 december 2006 en is vermeld in de hiervoor genoemde brief van het generale college van 10 april 2007 – tegen dat besluit bezwaar te maken bij het regionale college en in het kader van die procedure om opschorting van de werking van dat besluit te verzoeken.
6. Voorzover bezwaardenden in hun brief van 18 april 2007 hebben willen betogen dat hetgeen is overwogen in onderdeel 5.4 van de uitspraak van 26 september 2006 van het regionale college niet in stand kan blijven, gelet op de in hun ogen onvolledige informatieverstrekking, leidt ook dat niet tot herziening van de beslissing van de voorzitter. Nog daargelaten dat genoemd onderdeel van die uitspraak een overweging ten overvloede is, betreft dit een klacht over de rechtmatigheid van het besluit van 7 juni 2006, die zal worden beoordeeld in de bodemprocedure. Daarbij zullen ook de bijlagen bij de brief van bezwaardenden van 31 maart 2007 kunnen worden betrokken. Op het daarover door het generale college te geven oordeel kan ook in het kader van dit hernieuwde verzoek om opschorting niet worden vooruitgelopen.
7. Gelet op het voorgaande dient het verzoek van M. c.s. te worden afgewezen.

Beslissing

De voorzitter van het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen wijst het verzoek om herziening van de beslissing van 11 december 2006, nummer 17/06 B-S, af.

Gedaan te 's-Gravenhage op 18 mei 2007
door mr M.G.J. Parkins-de Vin, voorzitter.

17/06 A+B
en
13/07

Uitspraak op de beroepen van

1. de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...];
2. K. te [...], M. te [...] en 14 anderen;
3. H. te [...] en 4 anderen.

1. De procedure

1.1 In de zaak 17/06:

- 1.1.1 Bij brief van 14 november 2006, bij het generale college ingekomen op 16 november 2006, heeft de algemene kerkenraad van de Protestantse gemeente te [...] (hierna: de AK) beroep ingesteld (geregistreerd onder nr. 17/06 A) tegen de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Friesland (hierna: het regionale college) van 26 september 2006, verzonden op 17 oktober 2006, waarbij het besluit van de AK van 7 juni 2006 tot aankoop van “[...]” is vernietigd;
- 1.1.2 Bij brief van 15 november 2006, bij het generale college ingekomen op 16 november 2006, hebben K., M. en 14 andere leden van deze protestantse gemeente (hierna: K. en M. c.s.) eveneens beroep ingesteld (geregistreerd onder nr. 17/06 B) tegen voormelde uitspraak van het regionale college;
- 1.1.3 Bij brief van 14 december 2006, met bijlagen, heeft de AK zijn beroep aangevuld en tevens gereageerd op het beroep van K. en M. c.s.;
- 1.1.4 Bij brief van 15 februari 2007, met bijlage, hebben K. en M. c.s. hun beroep aangevuld en tevens gereageerd op het beroep van de AK;
- 1.1.5 Bij brief van 31 maart 2007, met bijlagen, hebben K. en M. c.s. nadere stukken toegezonden;
- 1.1.6 Bij brief van 18 april 2007 hebben K. en M. c.s. aan het generale college nadere inlichtingen verstrekt;
- 1.1.7 Het generale college heeft tevens kennis genomen van de uitspraken van zijn voorzitter van 11 december 2006 en 18 mei 2007, op het verzoek van K. en M. c.s. om opschorting van de tenuitvoerlegging van het besluit van de AK van 7 mei 2007, respectievelijk op hun verzoek om herziening van voormelde uitspraak van 11 december 2006.
- 1.1.8 Voorts heeft het generale college kennis genomen van de stukken die het regionale college ter beschikking stonden.

1.2 In de zaak 13/07:

- 1.2.1 Bij brief van 3 juli 2007, met bijlagen, hebben H. en 4 andere leden van voormelde protestantse gemeente (hierna: H. c.s.) beroep ingesteld tegen de uitspraak van het regionale college van 22 mei 2007, verzonden op 11 juni 2007, waarbij het besluit van de AK van 30 maart 2007 tot aankoop van “[...]” is bevestigd;
- 1.2.2 Bij brief van 11 augustus 2007, met bijlagen, heeft de AK op het beroep gereageerd;
- 1.2.3 Het generale college heeft tevens kennis genomen van de uitspraak van zijn voorzitter van 23 juli 2007 op het verzoek van H. c.s. om opschorting van de tenuitvoerlegging van het besluit van de AK van 30 maart 2007;
- 1.2.4 Voorts heeft het generale college kennis genomen van de stukken die het regionale college ter beschikking stonden.

1.3 In de zaken 17/06 A+B en 13/07

- 1.3.1 De mondelinge behandeling heeft plaatsgevonden ter zitting van het generale college van 6 september 2007.
Aldaar zijn verschenen:
  - namens de AK: de heren M. en P. en J. (kerkrentmeester),
  - namens K. en M. c.s.: de heren M., K. en B.,
  - namens H. c.s.: de heren H. en P.
- 1.3.2 K. en M. c.s. en H. c.s. hebben pleitnotities overgelegd.

2. De bestreden besluiten van de AK en de uitspraken van het regionale college

- 2.1 Het besluit van de AK van 7 juni 2006 strekt ertoe dat de protestantse gemeente ten behoeve van de huisvesting van kerkelijke activiteiten zal overgaan tot aankoop van het complex “[...]” te [...], bestaande uit een zalencentrum/restaurant en toneelzaal, en inruil van de in eigendom aan de protestantse gemeente toebehorende [...]kerk, het [...]gebouw en de woning [...], voor een prijs van per saldo € 900.000,- kosten koper, tot overname van de inventaris van “[...]” voor een bedrag van € 160.000,- en tot het na aankoop verhuren van het restaurantdeel aan derden.

- 2.2 Dit besluit is bij uitspraak van het regionale college van 26 september 2006 vernietigd omdat de in de plaatselijke regeling neergelegde procedure voor het horen van de gemeente niet was gevolgd wegens het niet in acht nemen van de in die regeling voorgeschreven afkondigings-termijn.
- 2.3 Vervolgens heeft de AK bij besluit van 30 maart 2007, na de gemeente wederom gehoord te hebben, een besluit genomen met dezelfde strekking als het eerdere, vernietigde, besluit van 7 juni 2006.
- 2.4 Het regionale college heeft in zijn uitspraak van 22 mei 2007 het besluit van de AK van 30 maart 2007 in stand gelaten en daartoe overwogen dat bij het nemen van het besluit de vereiste zorgvuldigheid in acht is genomen. Het regionale college heeft voorts geen grond gevonden voor het oordeel dat de AK in redelijkheid niet tot het besluit had kunnen komen.

3. De beroepen

- 3.1 De AK voert in beroep aan dat hij bij de voorbereiding van het besluit van 7 juni 2006 noodgedwongen is afgeweken van het in de plaatselijke regeling opgenomen voorschrift dat een gemeentevergadering dient te worden afgekondigd op twee daaraan voorafgaande zondagen, omdat de bij de aankoop van het complex “[...]” betrokken projectontwikkelaar duidelijkheid verlangde over het standpunt van de protestantse gemeente, in verband met besluitvorming in de gemeenteraad van [...] begin juni 2006 over de verkoop van het complex.
- 3.2 K. en M. c.s. voeren aan dat het besluit van 7 juni 2006 niet in stand kan blijven, omdat over de voorgenomen aankoop onvoldoende informatie aan de leden van de protestantse gemeente is verstrekt en het besluit niet deugdelijk financieel is toegelicht.
- 3.3 H. c.s. betogen in beroep dat het regionale college het besluit van 30 maart 2007 ten onrechte in stand heeft gelaten, omdat de AK de bedragen die uit de kerkelijke gelden aan de projectontwikkelaar ten goede zouden komen en de waarde van de in de transactie betrokken kerkelijke onroerende zaken niet inzichtelijk heeft gemaakt. Zij stellen voorts dat er tegenstrijdige informatie is verstrekt over de marktwaarde en onderhoudstoestand van “[...]”, dat het bestreden besluit risico’s voor de protestantse gemeente schept wegens de door de burgerlijke gemeente in het raadsbesluit van 29 juni 2006 gestelde voorwaarden met betrekking tot instandhouding van theaterverplichtingen bij aankoop van “[...]”. H. c.s. voeren aan dat deze punten dienen te worden beoordeeld door een onafhankelijke financieel deskundige.

4. Beoordeling

- 4.1 Vaststaat dat de afkondiging van de gemeentevergadering van 31 mei 2006 niet overeenkomstig de plaatselijke regeling heeft plaatsgevonden. Nog daargelaten of de plaatselijke regeling ruimte biedt om van het betreffende voorschrift af te wijken, is hetgeen de AK heeft aangevoerd onvoldoende om een bekorting van de gestelde afkondigingstermijn te rechtvaardigen, reeds omdat niet met concrete feiten en omstandigheden aannemelijk is gemaakt dat de besluitvorming van de burgerlijke gemeente in een zodanig stadium verkeerde dat met het horen van de protestantse gemeente niet langer kon worden gewacht.
- 4.2 Het regionale college heeft dan ook terecht, mede gelet op het belang van de gemeentelieden bij het horen, het besluit van 7 juni 2006 vernietigd. Het beroep van de AK is daarom ongegrond en de uitspraak van het regionale college van 26 september 2006 dient te worden bevestigd.
- 4.3 Gelet op dit oordeel hebben K. en M. c.s. geen belang meer bij hun beroep, dat – zoals ook blijkt uit hun brief van 18 april 2007 – uitsluitend gericht is tegen het besluit van de AK van 7 juni 2006. Dit besluit is en blijft immers vernietigd en kan daarom nimmer leiden tot aankoop van “[...]”. Wat het regionale college onder 5.4 in de uitspraak van 26 september 2006 heeft overwogen kan daaraan niet afdoen, aangezien dit een overweging ten overvloede is.
- 4.4. Uit het voorgaande volgt dat het beroep van K. en M. c.s. niet-ontvankelijk verklaard moet worden.
- 4.5 Met betrekking tot het door H. c.s. bestreden besluit van de AK van 30 maart 2007 wordt overwogen dat het generale college, alvorens een oordeel over de rechtmatigheid van dat besluit te kunnen geven, behoefte heeft aan nadere informatie van een onafhankelijke financieel deskundige met ervaring op het terrein van (onder meer kerkelijk) vastgoed.
- 4.6 Vooropgesteld zij dat de AK bij het nemen van een besluit als het onderhavige een aanzienlijke mate van beleidsvrijheid heeft. Dit laat evenwel onverlet dat het besluit van 30 maart 2007, mede gelet op de daarmee gemoeide aanzienlijke bedragen en de mogelijke exploitatierisico’s van “[...]” in verband met de huidige en voorziene niet-kerkelijke functies van dit complex, op inzichtelijke wijze financieel moet zijn gestaafd. Daartoe is een rapport gewenst van één of meer onafhankelijke deskundigen met ervaring als hierboven aangeduid, aangezien de door de AK verstrekte cijfers op verscheidene punten onduidelijkheden bevatten. In dit kader wordt geduid op het gemis aan een grondslag voor de marktwaarde van onroerende zaken over 15 jaar en het ontbreken van taxatierapporten van onroerende zaken die mogelijk worden ingeruild. Ook is het opmerkelijk dat een getaxeerde waarde wordt gerelateerd aan een

investeringsbedrag nadat mogelijke verkoopopbrengsten daarmee zijn gesaldeerd. Gelet op de aanmerkelijke invloed van pacht- / en huuropbrengsten op de mogelijke exploitatie-uitkomsten van “[...]” is ook een gefundeerd oordeel van een onafhankelijke deskundige op dat punt wenselijk.

In het algemeen dienen in een dergelijk deskundigenrapport de financiële gevolgen voor de protestantse gemeente van de voorgenomen aankoop/inruiltransactie te worden beschreven.

4.7 De AK wordt in de gelegenheid gesteld om zodanig rapport vóór 1 februari 2008 in te zenden.

5. Beslissing

Het generale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen
in zaak 17/06:

- bevestigt de uitspraak van het regionale college voor de behandeling van bezwaren en geschillen in Friesland van 26 september 2006;
- verklaart het beroep van de AK tegen die uitspraak ongegrond;
- verklaart het beroep van K. en M. c.s. tegen die uitspraak niet-ontvankelijk;

in zaak 13/07

- bepaalt dat de AK vóór 1 februari 2008 een deskundigenrapport als bedoeld in overweging 4.6 inzendt;
- houdt iedere verdere beslissing aan.

Aldus gewezen op 12 november 2007

door mw mr M.G.J. Parkins-de Vin, mw mr K.M. Makkinga, mr G.H. Bunt, mw mr J.C. Nouwt, ds L. Korevaar, ds W. Nawijn, dhr J.B.W. van Vark R.A.